

דוחות ליום 30 בספטמבר 2007

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

3	1. דוח תמציתי של הדירקטוריון
48	2. נתונים כספיים עיקריים
49	3. סקירת הנהלה
55	4. הצהרות לגבי הגילוי בדוחות
57	5. תמצית הדוחות הכספיים

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2007

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש בזה את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2007. הדוחות הכספיים ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים ומוצגים ב"סכומים מדווחים".

1. התפתחויות כלכליות

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה והשיפור בפעילות העסקית במשק גם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007.

על פי אמדנים מוקדמים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה צפוי התוצר המקומי הגולמי לעלות בשנת 2007 בשיעור של 5.4%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור דומה בשנת 2006, ועליה בשיעור של 5.3% שנרשמה בשנת 2005.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש ספטמבר 2007 בשיעור של 0.3% והשלים בתשעת החדשים הראשונים של השנה עליה מצטברת בשיעור כולל של 5.5%. יצוין עם זאת, כי קצב עליית המדד המשולב ברבע השלישי של שנת 2007 - היה מתון יותר משיעורי הגידול שנרשמו במחצית הראשונה של שנת 2007.

על פי נתונים מנוכי עונתיות, עלה מדד הייצור התעשייתי בשמונת החדשים הראשונים של שנת 2007, בשיעור של 5.6% - לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בהמשך לעליה בשיעור של 9.8% שנרשמה בשנת 2006.

הפדיון בענפי המסחר והשירותים עלה בשמונת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של 9.3%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 8.2% שנרשמה בשנת 2006. גם מכירות רשתות השיווק עלו ברבע השלישי של שנת 2007 בשיעור של 4.4%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 9.7% שנרשמה ברבע השני.

הגרעון המסחרי של ישראל הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של כ-7.2 מיליארד דולר, עליה בשיעור של כ-35.7% בהשוואה לנתון המקביל אשתקד.

יבוא הסחורות הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של כ-40.2 מיליארד דולר, עליה בשיעור של 16.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד - בעיקר עקב עליה בשיעור של 12.5% שנרשמה ביבוא חומרי גלם - המהווה כ-38% מסך היבוא, עליה בשיעור של 25.6% ביבוא מוצרי צריכה - המהווה כ-14% מסך היבוא ועליה בשיעור של 12.6% ביבוא חומרי אנרגיה - המהווה כ-16% מסך היבוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות) מצביעים על עליה בשיעור של 5.7%, בחישוב שנתי, בהיקף יבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) ברבע השלישי של שנת 2007, בהמשך לעליה בשיעור של 16.8% שנרשמה בנתון זה ברבע הקודם.

יצוא הסחורות הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בכ-33.1 מיליארד דולר, עליה בשיעור של 12.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד - בעיקר עקב עליה בשיעור של 13.1% ביצוא התעשייתי - המהווה כ-73% מסך היצוא, ועליה בשיעור של 13.3% ביצוא היהלומים - המהווה כ-24% מכלל היצוא.

גם נתוני המגמה מצביעים על עליה בשיעור של 7.4%, בחישוב שנתי, ביצוא הסחורות (למעט יהלומים) ברבע השלישי של השנה, בהמשך לעליה בשיעור של 16.3% שנרשמה ברבע הקודם.

מספר הלינות במלונות התיירות הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של השנה בכ-15.4 מיליון לינות - עליה בשיעור של כ-4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העליה במספר הלינות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של כ-14% במספר לינות התיירים, בעוד שמספר הלינות של ישראלים ירד בתקופה זו בשיעור של כ-2%.

הכנסות המדינה ממסים עלו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של כ-7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ-145.8 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת בעיקר מגידול בהכנסות ממסים ישירים שהסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בכ-82.6 מיליארד ש"ח, לעומת 78.4 מיליארד ש"ח בתקופת המקבילה אשתקד. גידול נרשם גם בהכנסות ממסים עקיפים שעלו בתשעת החדשים הראשונים של 2007 בשיעור של 9.2% לעומת התקופה המקבילה אשתקד - לסך של 59.8 מיליארד ש"ח, ובהכנסות מאגרות, שעלו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של 2.2% - לסך של כ-3.4 מיליארד ש"ח.

העודף הכולל בפעילות המקומית של הממשלה הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של כ-7.7 מיליארד ש"ח, (לעומת עודף בסך של 2.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). הגידול בעודפים בשנת 2007, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בין היתר, מהוצאה גבוהה שנרשמה אשתקד בגין תשלומים חריגים לתיקון נזקי המלחמה בלבנון, בחודשים יולי - אוגוסט 2006. נתוני העודף בפעילות הממשלה בולטים על רקע יעד הגירעון המתוכנן לכל שנת 2007 בסך של כ-18.7 מיליארד ש"ח.

שיעור הבלתי מועסקים הסתכם בחודש אוגוסט 2007 בכ-7.8% מכוח העבודה האזרחי, המהווה עליה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון זה בסוף חודש יוני 2007, וירידה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז לעומת הנתון בסוף שנת 2006.

מדד המחירים לצרכן עלה בתשעת החדשים הראשונים של השנה בשיעור של 2.3%, המדד "בניכוי ירקות ופירות" עלה בשיעור של 2.2% והמדד "בניכוי מחירי הדיור" עלה בשיעור של 1.9%.

במהלך הרבע השלישי של שנת 2007 העלה בנק ישראל את הריבית במכרז המוניטרי בשיעור של 0.5 נקודות האחוז, על רקע הצטברות אינדיקטורים שהצביעו על מגמת עליה ברמת האינפלציה (שהסתכמה בשיעור גבוה יחסית - 1.3% - ברבע השלישי של שנת 2007). עם זאת, מתחילת השנה הופחתה הריבית במכרז המוניטרי על ידי בנק ישראל בשיעור של 1.0 נקודות האחוז. בסוף חודש אוקטובר 2007 הודיע בנק ישראל על תכניתו המוניטרית לחודש נובמבר, לפיה - החליט בנק ישראל להותיר את שיעור הריבית במכרז המוניטרי, ברמתו הקודמת - 4.0%.

בעקבות הצעדים המוניטריים שננקטו על ידי בנק ישראל, כאמור - ולאור חידוש מגמת החלשות הדולר - ירדו ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות") בסוף חודש ספטמבר 2007 - לשיעור של כ-1.2%, לעומת 1.9% בסוף הרבע הקודם. ציפיות אלו נמצאות בתחום יעד האינפלציה שקבעה הממשלה (3% - 1%).

אמצעי התשלום במשק עלו בתשעת החדשים הראשונים של 2007 בשיעור של כ-17.3%, מסך של כ-52.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2006 - לכ-61.1 מיליארד ש"ח בסוף חודש ספטמבר 2007.

בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007, התחזק השקל ביחס למרבית המטבעות הזרים: ביחס לדולר של ארה"ב התחזק השקל בשיעור של 5.0%, ביחס לליין היפני בשיעור של 2.1%, וביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 1.8%. מאידך, נחלש השקל ביחס לאירו בשיעור של 2.3%.

2. התפתחויות בשוק ההון

תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 התאפיינו בעלויות שערים בשוק המניות, תוך תנודתיות וגידול במחזורי המסחר. עלויות שערים נרשמו גם בשערי אגרות החוב הצמודות למדד ואגרות החוב הלא הצמודות. מאידך, נרשמה ירידה בשערן של אגרות החוב הצמודות למטבע חוץ.

לעלויות השערים בשוק המניות תרמו בין היתר: פרסום נתונים מקרו - כלכליים חיוניים לגבי המשק, ורמת אינפלציה נמוכה. עם זאת, הרבע השלישי של השנה אופיין בתנודתיות, עקב משבר האשראי בארה"ב - שלוותה, בדרך כלל, בירידות שערים. בעקבות ארועים אלו הפחית הבנק המרכזי של ארה"ב בחודש ספטמבר 2007 את הריבית לזמן קצר במחצית האחוז - מהלך שתורם לשיפור האווירה בשוקי המניות.

בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 נרשמו עלויות שערים במדדי המניות: מדד "ת"א 25" עלה בשיעור של 20.9%, מדד "ת"א 100" עלה בשיעור של כ-17.7% ומדד "ת"א 75" עלה בשיעור של כ-8.1%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של השנה בכ-1,995 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ-37% לעומת המחזור היומי הממוצע בשנת 2006.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בכ-87 מיליארד ש"ח, לעומת גיוס בסך של כ-63 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-38%.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 גיוס הון שלילי, נטו (עודפי פדיון)-בסך של כ-9 מיליארד ש"ח, לעומת גיוס הון חיובי, נטו, בסך של 0.2 מיליארד ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של כ-1.8% ואגרות החוב לא צמודות עלו בשיעור של כ-0.8%. מאידך, ירדו שערי אגרות החוב הצמודות למטבע חוץ בשיעור של כ-5.4%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד נעו בסוף חודש ספטמבר 2007 בשיעורים שבין 3.65% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ-3.75% באגרות החוב ה"ארוכות".

בתשעת החדשים הראשונים של השנה נרשם בשוק קרנות הנאמנות גיוס חיובי, נטו, בסך של כ-10.6 מיליארד ש"ח, לעומת גיוס שלילי, נטו, בסך של כ-19.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות - בחתך אפיקי השקעה - מצביעה על גיוס חיובי בסך של כ-16.5 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח. מאידך, נרשמו פדיונות בסך 1.5 מיליארד ש"ח בקרנות ה"מניות", 2.8 מיליארד ש"ח בקרנות "חול" ו-1.6 מיליארד ש"ח בקרנות ה"שקליות".

3. התוצאות העסקיות של הבנק

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם ב-155 מיליון ש"ח, לעומת 52 מיליון ש"ח אשתקד - המהווה עליה בשיעור של כ-198%. (בנכוי השפעת "מענק הפרטה" ששולם לעובדי הבנק בתקופה המקבילה אשתקד - הסתכם הרווח הנקי בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2006 בסך של 85 מיליון ש"ח).

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה בתשעת החדשים הראשונים של השנה בשיעור של 17.2%, לעומת 6.5% בתקופה המקבילה אשתקד ותשואה בשיעור של 5.6% בכל שנת 2006. (בניכוי השפעת "מענק ההפרטה", כאמור - הסתכמה תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי בתקופה המקבילה אשתקד, בשיעור של 10.6%). לפרטים בנוגע לתיקון בהוראות בנק ישראל, בנושא: "חישוב תשואת הרווח הנקי על ההון" והשפעתו על הנתונים המדווחים - ראה פרק 14 ז' להלן.

הגורמים העיקריים שתרמו לשיפור בתוצאות העסקיות של הבנק בתשעת החדשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה ברווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים - מ-409 מיליון ש"ח אשתקד, ל-483 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהפרשה לחובות מסופקים - מ-81 מיליון ש"ח אשתקד, ל-62 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - עליה בהכנסות התפעוליות והאחרות - מ-223 מיליון ש"ח אשתקד, ל-257 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
 - ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות - מ-451 מיליון ש"ח אשתקד, ל-438 מיליון ש"ח בתקופת הדוח (בעיקר עקב "מענק ההפרטה" ששולם בתקופה המקבילה אשתקד, כאמור - בסך 37 מיליון ש"ח).
- ברבע השלישי של שנת 2007 הסתכם הרווח הנקי של הבנק בסך 67 מיליון ש"ח, לעומת 30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של כ-123%. הגורמים העיקריים שתרמו לשיפור בתוצאות העסקיות של הבנק ברבע השלישי של שנת 2007 - בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד היו:
- עליה בשיעור של 42.4% ברווח מפעילות מימון, לפני הפרשה לחובות מסופקים - לסך של 188 מיליון ש"ח.
 - ירידה בשיעור של 13.6% בהפרשות לחובות מסופקים, לסך של 19 מיליון ש"ח.
 - עליה בשיעור של 14.1% בהכנסות התפעוליות והאחרות - לסך של 81 מיליון ש"ח.
- מאידך, מותנה העליה ברווח על ידי עליה בשיעור של 17.4% בהוצאות התפעוליות והאחרות - לסך של 155 מיליון ש"ח.

תשואת הרווח הנקי על ההון, ברבע השלישי של שנת 2007, הסתכמה בשיעור של 22.9%, לעומת 11.3% בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים בנוגע לתיקון בהוראות בנק ישראל, בנושא: "חישוב תשואת הרווח הנקי על ההון" והשפעתו על הנתונים המדווחים - ראה פרק 14 ז' להלן.

הכנסות והוצאות

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של השנה ב-483 מיליון ש"ח לעומת 409 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול בשיעור של 18.1%.

הגידול ברווח מפעילות מימון מוסבר בעיקר על ידי עליה בשיעור של 7.1% ביתרות הממוצעות של המכשירים הפיננסיים המניבים, עליה בשיעור של 0.13 נקודות האחוז בפער הריבית הכולל - וגידול בסך של 17 מיליון ש"ח ברווחים מממוש אגרות חוב.

עליה זו מותנה בירידה בשיעור של 0.54 נקודות האחוז בברווז הפיננסי במגזר "צמוד המדד" - בעיקר עקב הפסד בסך של כ-5 מיליון ש"ח שנרשם בתקופת הדוח, מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - עקב אי הקבלה בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלו (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששמשו לכסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן").

פער הריבית הכולל בבנק בתשעת החדשים הראשונים של השנה הסתכם בשיעור של 2.78%, בהשוואה לפער ריבית בשיעור של 2.65%* בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח מפעולות מימון - בחתך מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2006	2007	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
14	101	115	משקי בית
17	108	125	עסקים קטנים
20	*63	83	בנקאות מסחרית
(3)	*74	71	בנקאות עסקית
3	28	31	בנקאות פרטית
23	35	58	ניהול פיננסי
74	409	483	

* סווג מחדש

ברבעון השלישי של שנת 2007 עלה הרווח מפעילות מימון בשיעור של 42.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב-188 מיליון ש"ח. העליה ברווח מפעילות מימון לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובעת מגידול בשיעור של 9.6% ביתרות הממוצעות של המכשירים הפיננסיים המניבים, גידול בתרומת ה"הון הפעיל" בסך של כ-19 מיליון ש"ח (בעיקר במגזר הצמוד למדד), ועליה בשיעור של 0.99 נקודות האחוז בברווז הפיננסי - בעיקר עקב רווח בסך 20 מיליון ש"ח שנרשם ברבע השלישי מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים, עקב אי הקבלה בין השיטה למדידת שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלו, לבין השיטה למדידת שוויים של המכשירים הנגזרים.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתשעת החדשים הראשונים של השנה ב-62 מיליון ש"ח, לעומת 81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 23.5%.

הירידה בהפרשה לחובות מסופקים נובעת ברובה מקיטון בסך 18 מיליון ש"ח בהפרשות הספציפיות לחובות מסופקים, המהווה ירידה בשיעור של 21.2% - ומוסברת, בעיקר, בעליה בסך של 16 מיליון ש"ח בגביית חובות בעייתיים.

בנוסף נרשמה בתקופת הדוח ירידה בסך 5 מיליון ש"ח בהפרשה הנוספת בגין חובות בעייתיים - קיטון בסך 1 מיליון ש"ח מעבר לירידה שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

* הוצג מחדש - ראה באור 1 ד'

להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשה לחובות מסופקים - בחתך מגזרי פעילות:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			
שינוי	2006	2007	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
7	7	14	משקי בית
(4)	20	16	עסקים קטנים
(9)	*25	16	בנקאות מסחרית
(13)	*29	16	בנקאות עסקית
(19)	81	62	

* סווג מחדש

שיעור ההפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור (מאזני) הסתכם בתקופת הדוח בשיעור של 0.64%, לעומת 0.87% בתקופה המקבילה אשתקד ו-0.91% בכל שנת 2006.

היקף ההפרשה לחובות מסופקים, הסתכם ברבעון השלישי של השנה בכ-19 מיליון ש"ח - המהווה ירידה בשיעור של 13.6% לעומת הרבע המקביל אשתקד, בעיקר עקב עליה בסך של 3 מיליון ש"ח בגביית חובות בעייתיים.

היתרה המצטברת של ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים הסתכמה ליום 30.9.2007 בכ-71 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ-0.36% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד, לעומת 0.40% ביום 31.12.2006.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של השנה בכ-257 מיליון ש"ח, לעומת 223 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 15.2%. העליה בהכנסות התפעוליות נובעת, בעיקר, מגידול בשיעור של 12.2% בהכנסות מעמלות ומגידול בסך של 7 מיליון ש"ח בהכנסות מדיבידנד שהתקבלו מחברת "בזק" (בגין זכויותיו של הבנק במניות החברה - הנובעות מאשראי שנתן הבנק בעבר ללקוח בעייתי - לרכישת מניות החברה).

ברבעון השלישי של השנה עלו ההכנסות התפעוליות והאחרות בשיעור של 14.1% לעומת הרבעון המקביל אשתקד והסתכמו ב-81 מיליון ש"ח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של השנה ב-438 מיליון ש"ח, לעומת 451 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 2.9%.

הקיסון בהוצאות התפעוליות נובע מירידה בשיעור של 7.8% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", על רקע תשלום "מענק הפרטה" בסך 37 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד לעובדי הבנק. בנטרול השפעת "מענק הפרטה", כאמור - עלו ההוצאות התפעוליות והאחרות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בשיעור של 5.8%.

ברבעון השלישי של השנה עלו ההוצאות התפעוליות והאחרות בשיעור של 17.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בסך של כ-155 מיליון ש"ח, בעיקר עקב עליה בשיעור של 28.4% בסעיף משכורות והוצאות נלוות - הנובעת מגידול בשיעור של כ-6% בהיקף כח האדם בבנק, מהפסד שנרשם ביעודה לפיצויים (לעומת רווח בתקופה המקבילה אשתקד) ומהתאמת ההפרשות לזכויות עובדים.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתשעת החדשים הראשונים של השנה ב-84 מיליון ש"ח לעומת 48 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח הסתכם ב-35.0% לעומת 48.0% אשתקד. הירידה בשיעור המס האפקטיבי, נובעת בעיקר מקיטון במרכיב ההוצאות שאינן מוכרות לצרכי מס, מעליה בסך של 4 מיליון ש"ח בגין מרכיב ה"ניכוי בשל אינפלציה" (עקב עליה גבוהה יותר במדד המחירים לצרכן בתקופת הדוח), ומירידה בשיעור של 2.1 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק.

התפתחויות עיקריות בנכסים, בהתחייבויות ובהון

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליון ש"ח):

שיעור השינוי (ב-%) לעומת						
31.12.2006	30.9.2006	31.12.2006	30.9.2006	30.9.2007		
4.5	3.8	17,280	17,396	18,051	סך כל המאזן	
(7.1)	(14.7)	2,266	2,468	2,105	מזומנים ופקדונות בבנקים	
26.0	25.3	*1,988	*2,000	2,505	ניירות ערך	
3.1	4.1	*12,583	*12,459	12,973	אשראי לציבור	
4.1	1.7	14,484	14,823	15,081	פקדונות הציבור	
(2.1)	(4.7)	754	774	738	כתבי התחייבות נדחים	

* סווג מחדש

סך המאזן של הבנק ליום 30.9.2007 הסתכם ב-18,051 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 4.5% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2006.

האשראי לציבור בבנק ליום 30.9.2007 הסתכם ב-12,973 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 3.1%, בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2006.

להלן נתונים לגבי התפתחות האשראי לציבור - בחתך של מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2006	30.9.2007	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
5.2	2,378	2,502	משקי בית**
2.7	2,366	2,429	עסקים קטנים
8.6	*2,974	3,230	בנקאות מסחרית
(0.1)	*4,700	4,693	בנקאות עסקית***
(27.9)	165	119	בנקאות פרטית
3.1	12,583	12,973	

* סווג מחדש

** לרבות הלוואות לדיור.

*** לרבות נדל"ן ולווי בניה.

פקדונות הציבור ליום 30.9.2007 הסתכמו בסך של 15,081 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 4.1% בהשוואה ליתרתם ביום 31.12.2006.

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2006	30.9.2007	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(0.1)	4,040	4,034	משקי בית
2.1	1,350	1,379	עסקים קטנים
6.6	* 1,297	1,382	בנקאות מסחרית
43.0	* 1,165	1,666	בנקאות עסקית
(0.2)	6,632	6,620	בנקאות פרטית
4.1	14,484	15,081	

* סווג מחדש

ההון העצמי של הבנק ליום 30.9.2007 הסתכם ב-1,291 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-11.3% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2006. העליה בהון נובעת בעיקר מהרווח השוטף בתקופת הדוח.

יחס ההון העצמי לסך המאזן ליום 30.9.2007 הסתכם בכ-7.2%, לעומת כ-6.5% ביום 30.9.2006 ולעומת 6.7% ביום 31.12.2006.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30.9.2007 הסתכם ב-13.2% - לעומת 12.7% ביום 31.12.2006 ו-13.1% ביום 30.9.2006. יחס זה גבוה מהשיעור המינימלי - 9%, שנקבע על ידי בנק ישראל. יחס ההון ה"ראשוני" לרכיבי סיכון (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל) ליום 30.9.2007 מסתכם ב-9.7%, לעומת 8.6% ביום 31.12.2006. ליום 30 בספטמבר 2007, מהווים כתבי ההתחייבות הנדחים (שניתן להכיר בהם כ-"הון משני") - 34.2% מ"ההון הראשוני" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל) - לעומת 44.5% ביום 31.12.2006 - ולעומת יחס מכסימלי בשיעור של 50% שנקבע על ידי בנק ישראל.

4. מגזרי פעילות

א. כללי

בחודש דצמבר 2001 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא: "דווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי". על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בהתאם להגדרות אלו ולהנחיות בנק ישראל, סווגה פעילותו העסקית של הבנק ל-6 מגזרי פעילות עיקריים, כדלקמן:

מגזר משקי בית - מהווה תת מגזר של הבנקאות הקמעונאית וכולל את השרותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 200 אלפי ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלפי ש"ח. כמו כן נכללה במגזר זה פעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיוור.

מגזר עסקים קטנים - מהווה אף הוא תת מגזר של הבנקאות הקמעונאית וכולל את השרותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עיסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על מיליון ש"ח.

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שרותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני, שהיקף האשראי שניתן להם עולה על מיליון ש"ח ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית. החל מיום 1 בינואר 2007, הועברו חלק מהלקוחות שנכללו במגזר זה - לאחריות החטיבה העסקית - בעקבות שינוי ארגוני שבוצע בבנק. נתוני ההשוואה לתקופות קודמות סווגו בהתאם.

מגזר בנקאות פרטית - במסגרת זו נכללים השרותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו (יחידים ותאגידים), בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (בדרך כלל לקוחות שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלפי ש"ח).

מגזר בנקאות עסקית - במסגרת זו נכללים שרותי הבנקאות שמספק הבנק לתאגידים גדולים (תאגידים שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 15 מיליון ש"ח) וחברות ציבוריות-המטופלים על ידי החטיבה העסקית של הבנק. כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום "ליווי הבניה".

עד ליום 31.12.06 נכללו בהגדרת בנקאות עסקית לקוחות שמחזור העסקאות שלהם עולה, בדרך כלל על 150 מיליון ש"ח. בעקבות שינוי ארגוני שבוצע בבנק, במסגרתו צורפו לאחריות החטיבה העסקית לקוחות שמחזור העסקאות שלהם נמוך מ-150 מיליון ש"ח והיקף האשראי שניתן להם עולה על 15 מיליון ש"ח - שנכללו קודם לכן במגזר "בנקאות מסחרית", שונתה הגדרת מגזר ה"בנקאות העסקית" בבנק באופן שיכללו בה גם אותם לקוחות שהועברו לאחריותה.

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללה הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

מכיוון שהמבנה הארגוני של הבנק אינו חופף במלואו למגזרי הפעילות המדווחים, מבוססים נתוני הרווחיות, בשלב זה, על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד וינותח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

להלן תמצית הנתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק, בחתך מגזרי פעילות:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2006	2007	שינוי	2006	2007	שינוי
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
משקי בית	2	8	17	2	19	
עסקים קטנים	4	11	23	14	37	
בנקאות מסחרית	3	10	23	*1	24	
בנקאות עסקית	5	8	10	*10	20	
בנקאות פרטית	-	4	6	7	13	
ניהול פיננסי	23	26	24	18	42	
	37	67	103	52	155	

* סווג מחדש

ב. ניתוח התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות

(1) מגזר "משקי בית"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- באשר להשלכות ה"רפורמה בשוק ההון" - ראה פרק 10 להלן.
- באשר להשלכות הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 - ראה פרק 13 א' להלן.

השרות וההפצה ללקוחות המגזר

במסגרת יישום מדיניות הבנק - הרואה במגזר זה יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית של הבנק - ביצע הבנק בתקופת הדוח מספר מהלכים, במטרה לשפר את זמינות השרות הניתן ללקוחות המגזר, ולהגדיל את חלקו של הבנק במגזר פעילות זה. בין היתר, הורחבו שעות הפעילות של סניפים באזורים מסוימים (על מנת להתאימם לאורח החיים של אוכלוסיית הלקוחות המתגוררת באזור), והוחלט על פתיחת מספר סניפים במהלך שנה זו - באזורים בעלי פוטנציאל גבוה למתן שרותי בנקאות למגזר "משקי בית" - מהם כ-3 סניפים באזורים "עכו" ו"נצרת" (שמרבית לקוחותיהם מתגוררים ביישובים בהם קיים רוב לאוכלוסיה הלא יהודית). במהלך תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הושלמה פתיחתם של שלושת הסניפים באזורי "עכו" ו"נצרת", כאמור.

נתונים לגבי תת מגזר "הלוואות לדיור"

היקף ההלוואות לדיור שבוצעו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם בכ-126 מיליון ש"ח, מזה כ-20 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד כ-96 מיליון ש"ח, וכ-10 מיליון ש"ח, בהתאמה).

תמצית התוצאות הכספיות

להלן נתונים לגבי התפתחות התוצאות העסקיות במגזר "משקי בית" - בחתך מוצרים עיקריים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים
53	1	54	(2)	70	(3)	62	11
48	-	(47)	95	45	4	(55)	96
101	1	7	93	115	1	7	107
77	15	1	61	86	16	1	69
178	16	8	154	201	17	8	176
7	-	2	5	14	-	4	10
2	2	-	-	19	2	-	17
15	3	2	10				

רווח מפעילות מימון

- מחיצוניים

- בין מגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות

סך ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

רווח נקי - בניכוי השפעת "מענק הפרטה"

(1) מגזר "משקי בית" (המשך)
תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים
רווח מפעילות מימון							
15	-	16	(1)	27	(1)	33	(5)
17	-	(14)	31	14	1	(30)	43
32	-	2	30	41	-	3	38
26	5	-	21	29	6	1	22
58	5	2	51	70	6	4	60
3	-	1	2	2	-	1	1
6	1	-	5	8	-	1	7
רווח נקי							

ההכנסות במגזר "משקי בית" הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 201 מיליון ש"ח, לעומת 178 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 12.9%.

העליה בהכנסות נובעת הן מגידול בשיעור של 13.9% ברווח מפעילות מימון, עקב שיפור במרווחי הריבית ועליה בשיעור של כ-8.71% שנרשמה בהיקף האשראי במגזר זה - והן מגידול בשיעור של 11.7% שנרשם בהכנסות התפעוליות והאחרות, בעיקר עקב עליה בהכנסות מעמלות.

בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 נרשם במגזר זה רווח בסך 19 מיליון ש"ח, לעומת 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה ברווח הנקי נובעת הן מגידול בהכנסות, כאמור - והן מירידה בשיעור של כ-2.0% בהוצאות התפעוליות - בעיקר עקב זקיפת הוצאה חריגה בסך 13 מיליון ש"ח בגין "מענק הפרטה" ששולם בתקופה המקבילה אשתקד, ויוחס בחלקו למגזר זה.

(2) מגזר "עסקים קטנים"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר

- באשר להשלכות ה"רפורמה בשוק ההון" - ראה פרק 10 להלן
- באשר להשלכות הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 325 - ראה פרק 13 א' להלן.

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות

להלן נתונים לגבי התפתחות התוצאות העסקיות במגזר "עסקים קטנים" - בחתך מוצרים עיקריים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2007				2006			
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל
רווח מפעילות מימון							
138	10	1	149	135	8	1	144
(16)	(8)	-	(24)	(30)	(6)	-	(36)
122	2	1	125	105	2	1	108
67	-	7	74	63	-	6	69
189	2	8	199	168	2	7	177
16	-	-	16	20	-	-	20
36	-	1	37	13	-	1	14
רווח נקי - בניכוי השפעת "מענק הפרטה"							
22	-	1	23	22	-	1	23

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2007				2006			
בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	משכנתאות מסחריות	שוק ההון	סך הכל
רווח מפעילות מימון							
44	6	1	51	44	3	1	48
(3)	(5)	-	(8)	(10)	(2)	-	(12)
41	1	1	43	34	1	1	36
22	-	2	24	21	-	2	23
63	1	3	67	55	1	3	59
6	-	-	6	7	-	-	7
11	-	-	11	7	-	-	7
רווח נקי							

(2) מגזר "עסקים קטנים" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

ההכנסות במגזר "עסקים קטנים" הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 199 מיליון ש"ח, לעומת 177 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 12.4%. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 15.7% ברווח מפעילות מימון - עקב שיפור שנרשם בברווחי הריבית על האשראי - ומעליה בשיעור של 7.2% בהכנסות התפעוליות והאחרות.

בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 נרשם במגזר זה רווח בסך 37 מיליון ש"ח, לעומת 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי נובעת, בעיקר, מהגידול בהכנסות כאמור, מירידה בשיעור של 20% בהפרשות לחובות מסופקים ומקיטון בשיעור של כ-3.9% בהוצאות התפעוליות - בעיקר עקב זקיפת הוצאה חריגה בסך של כ-10 מיליון ש"ח בגין "מענק הפרטה" ששולם בתקופה המקבילה אשתקד, ויוחס בחלקו למגזר זה.

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית"

- באשר להשלכות ה"רפורמה בשוק ההון" - ראה פרק 10 להלן.
- באשר להשלכות הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 325 - ראה פרק 13 א' להלן.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן נתונים לגבי התפתחות התוצאות העסקיות במגזר ה"בנקאות המסחרית" - בחתך מוצרים עיקריים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים
רווח מפעילות מימון							
122	-	22	*100	140	-	30	110
(59)	-	(17)	*(42)	(57)	-	(22)	(35)
- מחיצוניים							
- בין מגזרי							
63	-	5	58	83	-	8	75
26	*2	-	*24	34	4	1	29
הכנסות תפעוליות ואחרות							
89	2	5	82	117	4	9	104
סך ההכנסות							
25	-	4	*21	16	-	1	15
הפרשה לחובות מסופקים							
1	1	1	(1)	24	2	5	17
רווח נקי (הפסד)							
רווח נקי (הפסד) - בניכוי השפעת "מענק הפרטה"							
6	1	1	4				

* סווג מחדש

(3) מגזר ה"בנקאות המסחרית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר

2006				2007				
סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים	
								רווח מפעילות מימון
39	-	5	*34	60	-	14	46	- מחיצוניים
(20)	-	(4)	*(16)	(27)	-	(11)	(16)	- בין מגזרי
19	-	1	18	33	-	3	30	
8	*-	-	*8	12	1	-	11	הכנסות תפעוליות ואחרות
27	-	1	26	45	1	3	41	סך ההכנסות
-	-	-	*-	7	-	(1)	8	הפרשה לחובות מסופקים
7	-	1	6	10	1	3	6	רווח נקי

* סווג מחדש

ההכנסות במגזר "בנקאות מסחרית" הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 117 מיליון ש"ח, לעומת 89 מיליון ש"ח אשתקד - עליה בשיעור של 31.5%.

העליה בהכנסות נובעת, בעיקר, מגידול בשיעור של 31.7% ברווח מפעילות מימון - הן עקב שיפור במרווחי הריבית מפעילות באשראי ועליה בשיעור של 8.1% בהיקפי האשראי - והן עקב ירידה בהפרשות לריבית בשל חובות בעיתיים.

בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007, נרשם במגזר זה רווח בסך 24 מיליון ש"ח, לעומת 1 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח הנקי נובע משיפור בהכנסות כאמור, מירידה בשיעור של כ-36% בהפרשות לחובות מסופקים, ומקטון בשיעור של כ-2% בהוצאות התפעוליות והאחרות (בעיקר עקב זקיפת הוצאה חריגה בסך של כ-5 מיליון ש"ח בגין "מענק הפרטה", ששולם בתקופה המקבילה אשתקד ויוחס בחלקו למגזר זה).

(4) מגזר ה"בנקאות העסקית"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר.

באשר להשלכות הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 - ראה פרק 13 א' להלן.

(4) מגזר ה"בנקאות העסקית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות

להלן נתונים לגבי התפתחות התוצאות העסקיות במגזר ה"בנקאות העסקית" - בחתך מוצרים עיקריים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2007				2006			
בנקאות ופיננסים	נדל"ן וליווי בניה	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	נדל"ן וליווי בניה	שוק ההון	סך הכל
רווח מפעילות מימון							
- מחיצוניים	168	24	-	192	*164	37	201
- בין מגזרי	(109)	(12)	-	(121)	*(104)	(23)	(127)
	59	12	-	71	60	14	74
הכנסות תפעוליות ואחרות	12	3	1	16	*11	3	15
סך ההכנסות	71	15	1	87	71	17	89
הפרשה לחובות מסופקים	16	-	-	16	*5	24	29
רווח נקי (הפסד)	14	6	-	20	19	(9)	10
רווח נקי (הפסד) בניכוי השפעת "מענק הפרטה"							
					21	(9)	12

* סוג מחדש

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2007				2006			
בנקאות ופיננסים	נדל"ן וליווי בניה	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	נדל"ן וליווי בניה	שוק ההון	סך הכל
רווח מפעילות מימון							
- מחיצוניים	69	5	-	74	*54	10	64
- בין מגזרי	(47)	(2)	-	(49)	*(32)	(6)	(38)
	22	3	-	25	22	4	26
הכנסות תפעוליות ואחרות	6	-	-	6	*4	1	5
סך ההכנסות	28	3	-	31	26	5	31
הפרשה לחובות מסופקים	4	-	-	4	*3	9	12
רווח נקי (הפסד)	7	1	-	8	7	(4)	3

* סוג מחדש

(4) מגזר ה"בנקאות העסקית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

ההכנסות במגזר "בנקאות עסקית" הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 87 מיליון ש"ח, לעומת 89 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור 2.2%.

בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007, נרשם במגזר זה רווח בסך של 20 מיליון ש"ח, לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח הנקי נובע, בעיקר, מירידה בשיעור של 44.8% בהפרשות לחובות מסופקים, ומקיטון בשיעור של 4.9% בהוצאות התפעוליות ואחרות (בעיקר עקב זקיפת הוצאה חריגה בסך של כ-3 מיליון ש"ח בגין "מענק הפרטה" ששולם בתקופה המקבילה אשתקד ויוחס בחלקו למגזר זה).

(5) מגזר ה"בנקאות הפרטית"

מגבלות חקיקה, תקינה ופיקוח החלות על המגזר.

באשר להשלכות ה"רפורמה בשוק ההון" - ראה פרק 10 להלן.

תמצית התוצאות הכספיות

להלן נתונים לגבי התפתחות התוצאות העסקיות במגזר ה"בנקאות הפרטית" - בחתך מוצרים עיקריים (במיליוני ש"ח):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2006			2007		
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
רווח מפעילות מימון					
(206)	1	(207)	(203)	-	(203)
- מחיצוניים					
234	-	234	234	-	234
- בין מגזרי					
28	1	27	31	-	31
26	14	12	30	18	12
הכנסות תפעוליות ואחרות					
54	15	39	61	18	43
סך ההכנסות					
-	-	-	-	-	-
הפרשה לחובות מסופקים					
7	1	6	13	3	10
רווח נקי					
10	2	8			
רווח נקי - בניכוי "מענק הפרטה"					

(5) מגזר ה"בנקאות הפרטית" (המשך)

תמצית התוצאות הכספיות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2006			2007		
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים
רווח מפעילות מימון					
(70)	-	(70)	(85)	(1)	(84)
- מחיצוניים					
79	-	79	96	-	96
- בין מגזרי					
9	-	9	11	(1)	12
9	5	4	10	6	4
הכנסות תפעוליות ואחרות					
18	5	13	21	5	16
סך ההכנסות					
-	-	-	-	-	-
הפרשה לחובות מסופקים					
4	1	3	4	-	4
רווח נקי					

ההכנסות במגזר "בנקאות פרטית" הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 61 מיליון ש"ח, לעומת 54 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 13.0%. העליה בהכנסות נובעת משיפור במרווחי הריבית על הפקדונות במגזר זה ומגידול בעמלות בתת מגזר "שוק ההון". בסיכום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007, נרשם במגזר זה רווח בסך של 13 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הנקי נובעת משיפור בהכנסות, כאמור - ומיציבות שנרשמה בהוצאות התפעוליות.

(6) מגזר "ניהול פיננסי"

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של 42 מיליון ש"ח, לעומת 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 133%. הגורמים שתרמו לשיפור בתוצאות העסקיות במגזר, היו:

- גידול בשיעור של 65.7% ברווח מפעילות מימון, המוסבר בין היתר, על ידי:
- עליה בסך של כ-14 מיליון ש"ח בתרומת ה"הון הפעיל".
- עליה בסך של 17 מיליון ש"ח, ברווח ממימוש אגרות חוב בתקופת הדו"ח.
- מאידך, קוזזו מרכיבים אלו על ידי הפסד בסך 5 מיליון ש"ח, שנזקף למגזר זה בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים - עקב אי הקבלה בין השיטה לחישוב שווים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלו, לבין השיטה למדידת שווים של המכשירים הנגזרים.
- גידול בהכנסות מדיבנדנד בסך 7 מיליון ש"ח, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

5. מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות

כללי

הרכב תיק הנכסים שבידי הציבור הושפע מתנאי השוק ששררו במהלך תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 - ונגזרו מהשיפור באינדיקטורים הכלכליים במשק ומהמדיניות המוניטרית שנוהלה על ידי בנק ישראל.

בתשעת החדשים של שנת 2007 נמשכה מגמת היציבות הפיננסית במשק שהתאפיינה באינדיקטורים הבאים:

- רמת אינפלציה נמוכה, שהסתכמה בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של 2.8% (בגבולות יעד האינפלציה השנתי שנקבע על ידי הממשלה).
- יציבות בשער החליפין של השקל מול מרבית המטבעות הזרים, שהתבטאה בתנודות בשיעורים של עד 5% בשער השקל לעומת המטבעות העיקריים.
- תנודתיות נמוכה בשיעור הריבית במרכז המוניטרי של בנק ישראל, על רקע היציבות שנרשמה במדד המחירים לצרכן. בתום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הסתכם שיעור הריבית במרכז המוניטרי בשיעור 4%, לעומת 5% בסוף שנת 2006.
- היקף הנפקות נמוך של אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל, שהסתכם בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בכ-19 מיליארד ש"ח, ברוטו (המהווה עודף פדיון, נטו - בסך 9 מיליארד ש"ח), בלבד.
- התבססות ציפיות האינפלציה של הציבור ברמה נמוכה - המסתכמת בתום תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של כ-1.2%, לעומת כ-1.1% בתחילת השנה.

הבנק

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכ"רים, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

פקדונות - הבנק פועל להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים - במטרה לייצור תשתית למקורות מימון יציבים, בין היתר באמצעות העמקת הפעילות עם חוסכים בהפקדות חודשיות, פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון.

היקף פקדונות הציבור ליום 30.9.2007 הסתכם ב-15,081 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-4.1% מתחילת השנה. מניתוח השינויים בפקדונות הציבור בחתך מגזרי הצמדה, עולה - כי הגידול נובע, בעיקר, מעליה בשיעור של 4.9% בפקדונות לזמן קצוב במגזר הלא צמוד.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, מגייס הבנק מעת לעת גם כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים ליום 30.9.2007 מסתכם ב-738 מיליון ש"ח (31.12.2006 - 754 מיליון ש"ח). כתבי ההתחייבות דורגו על ידי "מעלות" - החברה הישראלית לדרוג ניירות ערך בע"מ, בדרוג "AA". הדרוג מתייחס גם ליתר ההתחייבויות של הבנק ועודכן לאחרונה ביום 17.10.2006 (זהה לדרוג שנקבע לכתבי התחייבות אלה בעבר). עם זאת הותנתה רמת הדירוג הנוכחית על ידי "מעלות", בשמירה על יחס הלימות הון שלא יפחת מ-11% - עד ליום 31.12.2007 (ליום 30.9.2007 מסתכם יחס הלימות ההון של הבנק בשיעור של 13.2%).

היבט נוסף במדיניות גיוס המקורות - הינו ניהול סיכון הנזילות בבנק. במסגרת זו מיישם הבנק מדיניות שנועדה לשפר את יחסי הנזילות בבנק. שיעור הנכסים הנזילים בבנק (מזומנים, פקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חודשים וניירות ערך סחירים) מכלל הנכסים בבנק, ליום 30.9.2007 -הסתכם בכ-19.0%, לעומת כ-18.1% ביום 31.12.2006.

הבנק מודד באופן שוטף פרמטרים שונים המשמשים להערכת מדדי הנזילות השונים - בין היתר, באמצעות מודלים שפותחו בבנק. כאשר להסדרי המימון למערכת הבנקאית שהונהגו על ידי בנק ישראל החל מהמחצית השנייה של שנת 2005 - ראה פרק 14 ג' להלן.

6. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק לתקופת הדוח ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בבאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2006 ובבאור 1 בדוחות הכספיים לתקופת הדוח - תוך התאמות לכללי דוח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים. יישומם של כללי חשבונאות אלו על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, דורש לעיתים שימוש בהנחות, הערכות ואומדנים שונים, שחלקם כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשינוי בהם עשוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2006. מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הכספיים לשנת 2006, נכלל בדוחות הכספיים לתקופת הדוח אומדן משמעותי בנושא נוסף, כדלקמן:

מכשירים נגזרים

בהתאם להוראות הדוח הכספי שפרסם המפקח על הבנקים, מוצגים המכשירים הנגזרים בדוחות הכספיים - על פי שוויים ההוגן. השינוי בשוויים ההוגן של המכשירים נזקף לדו"ח הרווח והפסד, או להון העצמי - בהתאם לייעודו של המכשיר הנגזר.

מרבית המכשירים הנגזרים המופעלים על ידי הבנק אינם נסחרים בשוק פעיל ולפיכך לא ניתן להתבסס על מחירי שוק אובייקטיביים לצורך קביעת שוויים ההוגן. על פי הוראות בנק ישראל יש להעריך במקרים אלו את שוויים ההוגן של המכשירים הנגזרים - בעזרת מודלים מקובלים. המודל המקובל לצורך חישוב השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מסוג: חוזי FORWARD, ועסקאות החלף (שהינם עיקר המכשירים הנגזרים המופעלים על ידי הבנק) - מבוסס על הוון תזרימי המזומנים העתידיים הגלומים במכשירים - בריבית "השוק" הרלוונטית לתאריך הדוח הכספי. ריבית זו מצוטטת באופן שוטף על ידי גורמים הסוחרים במכשירים אלה ועל ידי גורמי הערכה בחטיבה לאסטרטגיה ופיננסים בבנק - ונגזרת מפרמטרים שונים, לרבות:

- מחירי השוק בהן נערכות עסקאות דומות בבנק, בסמוך למועד הדוח.

- סוג המכשיר הנגזר, ומגזר ההצמדה הרלוונטי.

- תקופת הפרעון של המכשיר הנגזר.

- סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה.

חלק מהפרמטרים שנמנו לעיל חשוף לתנודות ניכרות, וחלקם כרוך בשיקול דעת סובייקטיבי. מכיוון, שאמדין השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים הלא סחירים מבוסס על שימוש בפרמטרים שאינם אובייקטיביים, כאמור - קיימת אפשרות להטיית סכומי השווי ההוגן של מכשירים אלו - במידה מהותית.

בתקופת הדוח רשם הבנק הפסד בסך 7 מיליון ש"ח - בגין הפער שבין השינוי בשוויים ההוגן של המכשירים הנגזרים, לבין השינוי בשוויים (המוערך על "בסיס צבירה") של נכסי הבסיס שבגינם נערכו העסקאות במכשירים הנגזרים.

7. מדיניות ניהול הסיכונים

פעילות הבנק כרוכה בנטילת סיכונים שהעיקריים שבהם הם סיכוני אשראי וסיכוני שוק (לרבות סיכוני נזילות). תהליך ניהול הסיכונים כולל: הגדרת הסיכונים, מדידתם וקביעת מגבלות לחשיפה לסוגי הסיכונים השונים.

במסגרת ניהול הסיכונים השוטף מתבסס הבנק על תחזיות והערכות לגבי ההתפתחויות הצפויות בנתוני השוק, בתחומי: אינפלציה, שערי חליפין, ריבית ומגמות כלכליות בענפי המשק השונים.

א. סיכוני אשראי

ככלל, מדיניות האשראי בבנק מתבטאת בפיזור תיק האשראי - על מנת להקטין את הסיכון הגלום בו, ולצורך ניהול סיכונים מבוקר. פיזור תיק האשראי נבחן במספר היבטים, כגון: מספר הלווים, פיזור בין ענפי המשק השונים ופיזור גיאוגרפי.

הקצאת האשראי בין ענפי המשק השונים, נבחנת (מעבר להיבט ריכוזיות האשראי) על סמך ההתפתחויות הכלכליות הצפויות במצב המשק בכלל ובאזורים ספציפיים בפרט. מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות למתן אשראי ברמות הניהול השונות ועל נהלי אשראי המגדירים את תהליך מתן האשראי, מדיניות הבטחונות וכן את תהליכי התפעול, הבקרה והמעקב אחרי ההתפתחויות באשראי.

במסגרת מדיניות מתן האשראי והבקרה על התפתחות האשראי, פיתח הבנק מספר מודלים לדרוג לוויים, אשר באמצעותם מדורגים לקוחות הבנק, בעלי אשראי העולה על 400 אלפי ש"ח. הערכת רמת הסיכון של הלווה, במודלים האמורים, מבוססת על כושר ההחזר של הלווה ועל מבנה ורמת כיסוי הבטחונות לאשראי. המודלים מושתתים הן על פרמטרים כלכליים וניהוליים והן על הערכות ספציפיות לגבי כל לווה ולווה, בהתבסס על הנסיון שנצבר לגביהם בתקופת פעילותם בבנק.

בנוסף לאמצעים אלו, הושם דגש על הרחבת מערכות הפיקוח והבקרה על האשראי, הכוללות בין השאר:

1. כלכלנים ובקרי אשראי במנהלות האזור המבצעים פיקוח ובקרה שוטפים.

2. ביקורות פנים שוטפות בסניפים המבוצעות על ידי אגף הביקורת הפנימית.

כמו כן הורחבו ועודכנו נהלי הפיקוח על תפעול האשראי בבנק.

במסגרת מדיניות הבטחונות, נקבעו עקרונות וכללים להסתמכות על בטחונות בתהליך מתן האשראי בהתייחס לסוג הבטחון ולסוגי האשראי אותו הוא מבטיח. שווי הבטחונות נקבע על פי מחיר המימוש הצפוי ומתבסס בין היתר על מידת נזילות הבטחון, לרבות סחירות, מגזר ההצמדה והחשיפה לתנודתיות בשווי המימוש שלו.

כמו כן נקבעו בנהלים כללים לגבי הטיפול בבטחונות, שמירתם, הבטחת זכויות הבנק והמעקב אחרי שוויים. הבקרה על הבטחונות נעשית באמצעות מערכת ממוחשבת.

הבנק משקיע באופן שוטף משאבים רבים בשיפור מימנותם המקצועית של העובדים בדרגות הניהול השונות, העוסקים בתהליכי מתן האשראי, תפעולו השוטף ופיתוח כלים לבקרה אחר ההתפתחויות באשראי. משאבים אלו כוללים בין היתר:

- קורסים בנושא אשראי בכל הרמות, כולל התמקדות בתחום עסקים בקשיים.
- קיום דיונים, קבלת החלטות והפקת לקחים בתחום האשראי.
- דוחות חריגים שונים שפותחו לצורך כצו בקרת אשראי ברמת לווה, בחתכים שונים.

במטרה לשפר את הניהול והפיקוח על האשראי בכלל והחובות הבעייתיים בפרט, הוקמה בבנק ביום 1 בינואר 2007 "מחלקה לאשראים מיוחדים" הכפופה לחטיבה העסקית בבנק. המחלקה לאשראים מיוחדים מטפלת בניהול ובגביית אשראים שסווגו כ"בעייתיים" והיקפם עולה, בדרך כלל - על 15 מיליון ש"ח.

במהלך תשעת החדשים הראשונים של שנת 2007, המשיך הבנק להגביר את הפיקוח והבקרה על לקוחות הבנק בעיקר בענפי הבניה, התיירות וייצור ומסחר בריהוט. כמו כן, במידת הצורך, פועל הבנק במגמה להקטין את חשיפת האשראי ללקוחות ספציפיים המשתייכים לענפים הנ"ל, בדרך של הקטנת מסגרות ויתרות אשראי ללווים אלו ו/או באמצעות קבלת בטחונות נוספים.

להלן התפתחות החובות הבעייתיים בהתאם לסווגים שנקבעו בהוראות בנק ישראל:

30 בספטמבר 2007	30 בספטמבר 2006	31 בדצמבר 2006	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
451	547	528	חובות בעייתיים¹:
			שאינם נושאים הכנסה
61	139	137	שאורגנו מחדש ²
-	4	8	מיועדים לארגון מחדש ³
19	9	17	בפיגור זמני
585	614	548	בהשגחה מיוחדת ⁴
1,116	1,313	1,238	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים ¹
548	458	424	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ^{5,1}
1,664	1,771	1,662	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים ¹

1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

2 אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.

3 אשראי ללווים אשר לגבי קיימת החלטה של הנהלת הבנק על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.

4 האשראי בהשגחה מיוחדת ליום 30.9.2007 כולל חובות (למעט אשראי לדיוור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור) בגינם קיימת הפרשה ספציפית בסך 148 מיליוני ש"ח ואשראי לדיוור שבגינו קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 4 מיליוני ש"ח (30.9.2006: 130 מיליוני ש"ח ו-1 מיליוני ש"ח בהתאמה; 31.12.2006: 132 מיליוני ש"ח ו-1 מיליוני ש"ח בהתאמה).

5 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערכויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

* הוצג מחדש

ב. סיכוני שוק

כללי

סיכון השוק מוגדר כחשיפה אפשרית של הבנק לפגיעה בהכנסותיו וברווחיותו, כתוצאה משינויים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני חוץ מאזני), הנובעים משינויים בתנאי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'. מדיניות ניהול סיכוני השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

הנושאים הכרוכים בניהול סיכוני השוק, לרבות: המדיניות בתחום סיכוני שוק, החשיפות לסיכוני שוק, המסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, הסמכות שנקבעה לניהולן ואופי המעקב והבקרה עליהן - מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון במסגרת מסמך חשיפות כולל.

כמו כן, מונתה על ידי הדירקטוריון ועדה בנושא "ניהול הסיכונים". הועדה מפקחת מקרוב אחרי ניהול סיכוני השוק בבנק, לרבות בחינת נושאים שונים המתעוררים מעת לעת, כגון: קביעת מגבלות חדשות, מעקב ופקוח על יישום הוראות ניהול בנקאי חדשות של בנק ישראל בנושא זה וכו'.

ניהול סיכוני השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון - לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים, מותווה ומבוקר על ידי ועדת נוסטרו מצומצמת בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בחטיבה לאסטרטגיה ופיננסים ובחטיבה לנכסי לקוחות. דיוני הועדה והחלטותיה מדווחים למנהל הכללי של הבנק באופן שוטף. אחת לחודש מובאים הנושאים בהם מטפלת הועדה ונושאים נוספים, לדיון בוועדת הנוסטרו המורחבת, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראשי חטיבות נוספים בבנק.

המלצות בנוגע לשינוי במגבלות החשיפה שנקבעו ובנוגע להפעלת מכשירים פיננסיים חדשים, נידונות בוועדת הנוסטרו המורחבת ובוועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון ומובאות לאישור הדירקטוריון.

הדיון בפרק זה כולל התייחסות להגדרות שונות של המושג "הון". בכל המקרים (אלא אם צוין במפורש אחרת) - הכוונה במושג זה מתייחסת להגדרה ה"חשבונאית" של המושג (כפי שנכללה בדוחות הכספיים של הבנק).

סיכון בסיס

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ההון הפעיל) בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק לגבי סיכוני הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: 0% עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח - והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי ריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכון הבסיס במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

להלן ריכוז נתוני החשיפה לסיכון הבסיס (בבנק בלבד) בהתאם למגזרי ההצמדה השונים:

30 בספטמבר 2007		31 בדצמבר 2006		
חשיפה "כלכלית"*	חשיפה חשבונאית	חשיפה "כלכלית"*	חשיפה חשבונאית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
444	370	295	109	שקל לא צמוד
443	416	385	412	שקל צמוד מדד
13	(22)	106	129	מט"ח וצמוד מט"ח
900	764	786	650	

* ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית" הנבדלים מנתוני ה"חשיפה החשבונאית" בין היתר - בהתייחסות להפרשות מסוימות (כגון: הפרשות לזכויות עובדים והפרשה נוספת וכללית לחובות מסופקים) ולאשראים שאינם נושאים הכנסה.

מנתונים אלו עולה כי ליום 30.9.2007 - לא היתה חריגה מהמגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון בניהול סיכונים הבסיס.

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין -

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל-10%. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.9.07, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 30.9.07, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות שאינם נושאים הכנסה"). להלן ריכוז תוצאות ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

10%	5%	-5%	-10%	
(10)	(5)	5	10	דולר
*	*	*	*	יורו
*	*	*	*	לירה שטרלינג
*	*	*	*	פרנק שוויצרי
*	*	*	*	יין יפני
(10)	(5)	5	10	
3	1	-	-	השפעת אופציות**
(7)	(4)	5	10	השפעה כוללת

* סכום נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

סיכון ריבית

סיכון הריבית מוגדר כחשיפת הבנק להפסד - עקב הקטנת השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים שלו - כתוצאה משינויים עתידיים בשיעור הריבית. כאשר קיים פער בין משך החיים של הנכסים לבין משך החיים של ההתחייבויות, עלולים השינויים בריבית לגרום לשחיקה של רווח הבנק והונו.

המדיניות באשר לסיכוני ריבית, הנובעים מאי התאמה בין מועדי שינוי שיעורי הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים, הינה - להימנע מפערים במידת האפשר, תוך מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון בנושא זה, לא יעלה ההפסד המכסימלי - בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית - על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק - עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן: במגזר השקלי הלא צמוד - עד 1.5% מהון הבנק, במגזר הצמוד למדד - עד 3% מהון הבנק ובמגזר המט"ח - עד 1% מהון הבנק.

עיקר החשיפה של הבנק לסיכון הריבית הינו במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופות ארוכות יחסית ובריבית קבועה.

הבנק מנהל את החשיפה לסיכון הריבית בנפרד עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, ומבצע במסגרת גידור החשיפה לסיכון הריבית חוזי החלפות פיננסיות על שער הריבית (I.R.S).

להלן ריכוז נתוני החשיפה לסיכון הריבית, בהתאם לפרמטרים שנקבעו:

30 בספטמבר 2007	31 בדצמבר 2006	
%	%	
-	0.04	שקל לא צמוד
0.97	0.37	שקל צמוד מדד
-	0.18	מט"ח וצמוד מט"ח
0.97	0.59	

מנתונים אלו עולה, כי בתאריכים אלו לא היתה חריגה בניהול סיכון הריבית - מהמגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ניהול ומדידת סיכוני שוק

על פי הוראות המפקח על הבנקים, בנושא ניהול סיכונים, נדרש הבנק לנהל את החשיפה לסיכוני שוק באמצעות מערכת מידע המבוססת על מודל פנימי. המערכת מודדת את חשיפת הבנק לסיכוני שוק באמצעות אומדן VAR (VALUE AT RISK). ה-VAR אומד את ההפסד המכסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.

הבנק קלט מערכת מיחשוב מתקדמת לניהול ומדידת סיכוני שוק, המבצעת, אומדן VAR בשיטה הפרמטרית, בתדירות חודשית. ערך ה-VAR בבנק ליום 30 בספטמבר 2007, בשיטה הפרמטרית ברמת מובהקות של 99% לתקופה עתידית של 10 ימים הינו כ-13 מיליוני ש"ח (31.12.2006 - 6 מיליוני ש"ח).

הבנק קבע מגבלות לערך המכסימלי של ההפסד העתידי (על פי אומדן ה-VAR) - ביחס להון העצמי, בשיעור של 3% מהון הבנק. בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

בנוסף, עורך הבנק אומדנים לגבי השפעה אפשרית של שינויים קיצוניים במשתני השוק (Stress tests) - על השווי ההוגן של ה"הון הכלכלי של הבנק". יצוין בהקשר זה, כי בחודש יוני 2007 קבע הבנק מגבלות לערך המכסימלי של ההפסד הכלכלי האפשרי בגין תרחישים אלו - בשיעור של 12.5% מההון העצמי של הבנק. בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 לא נרשמו חריגות ממגבלה זו.

ג. סיכון נזילות

סיכון הנזילות נובע מאי הוודאות לגבי היצע המקורות והרכבם ומהביקוש לשימושים והרכבם. סיכון זה הינו פונקציה של התנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

מדיניות הבנק קובעת כי יש להימנע מסיכון של פערים בתזרים המזומנים. יחד עם זאת, נקבעו מסגרות מוגבלות לחשיפות אפשריות, במגזר המט"ח, ובמגזר הצמוד והלא צמוד במיוחד.

במסגרת מגבלות אלו נקבע כי עודף הנכסים במגזר "מטבע חוץ" המושקע לתקופות בינוניות וארוכות, בניכוי גורמים מסוימים, לא יעלה על 50% ו-40% מההתחייבויות לזמן קצר באותו מגזר, בהתאמה (במגזר ה"שקלי": 30% ו-15%, בהתאמה).

ליום 30.9.2007 מסתכם היחס שבין עודף הנכסים לתקופות בינוניות וארוכות, לבין ההתחייבויות לזמן קצר, כדלקמן:

מגזר שקלי (לא צמוד וצמוד)		מגזר מט"ח	
"טווח ארוך"	"טווח בינוני"	"טווח ארוך"	"טווח בינוני"
%	%	%	%
(8.9)	5.6	(8.9)	5.6
28.3	40.8	28.3	40.8

על פי הוראות בנק ישראל בנושא: "ניהול סיכון נזילות" נדרשים התאגידים הבנקאיים, בין היתר, לשמור בכל עת על היקף "נכסים נזילים" (כהגדרתם בהוראה) בסכום שלא יפחת מההתחייבויות שפרעונו, על פי ההסכמים הקיימים, צפוי בטווח של חודש ימים (להלן: "פער הנזילות"). עם זאת נקבע בהוראה, כי בנקים שיש ברשותם מודל פנימי מבוסס היטב לניהול סיכון הנזילות, רשאים להגדיר את הנכסים הנזילים ואת ההתחייבויות הצפויות להיפרע בטווח של חודש - על פי המודל ולא על פי הגדרתם בהוראה או הגדרתם החוזית.

הבנק מנהל את סיכון הנזילות, כנדרש בהוראה, באמצעות כלים ניהוליים ומיחשוביים שפותחו בנושא זה הכוללים אמצעים לפיקוח, מעקב ובקרה על נתוני הנזילות לטווח קצר. במסגרת זו פותח "מודל לניהול סיכון הנזילות" - הבדק את הפער שבין הנכסים הנזילים להתחייבויות שפרעונו צפוי בטווח של חודש בתרחישים שונים, והוכן "מסמך מדיניות" - שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. בהתאם למגבלות שנקבעו במודל, ינוע פער הנזילות המינימלי בבנק בטווח, שבין: עודף נכסים נזילים בסך 500 מיליון ש"ח (עד 20.6.07 - 250 מיליון ש"ח) - בתרחיש "ירוק" (תנאי נזילות נורמליים), לבין עודף התחייבויות בסך 2,000 מיליון ש"ח (עד 20.6.07 - 1,200 מיליון ש"ח) - בתרחיש קיצון "אדום" (מצוקת נזילות חריפה, עד כדי חשש לקריסת מערך ניהול הנזילות).

בתקופת הדוח נרשמה חריגה אחת במגזר השקלי (בתרחיש קיצון "אדום" בלבד) - מהמגבלות שנקבעו. יצוין עם זאת כי בהיבט סך מגזרי ההצמדה - לא נרשמה כל חריגה מהמגבלות שנקבעו.

בנוסף, נקבעו על ידי הבנק מגבלות נוספות בנושא זה המתייחסות לפרמטרים שונים, כגון: ריכוזיות המפקידים וסוגם, התקופות לפרעון של הפקדונות - בחתך של מגזרי הצמדה, וכן מגבלות ביחס לפערי הנזילות המותרים - בהתבסס על הגדרתם החוזית של ה"נכסים הנזילים" והתחייבויות הבנק - לתקופות עתידיות שונות, כגון: יום, שבוע, חודש, וכו'.

ד. הסיכון התפעולי

הסיכון התפעולי מוגדר כחשיפת הבנק להפסד העלול להגרם בעקבות כשל או פגם בתהליכי עיבוד נתונים, טעויות אנוש, מעילות והונאות. ההגדרה נוסחה על ידי "ועדת באזל", שעניינה קביעת סטנדרטים בנושאי הגדרה וניהול חשיפות בבנקים המרכזיים - במדינות המתועשות. בחודש יוני 2004 פורסמו המלצות "ועדת באזל" בנושא זה (ראה גם פרק 14'א' להלן).

המלצות הועדה מטילות על הבנקים חובה לקיים מסגרת כוללת של תהליכים - לזיהוי, מיפוי, הערכה, מזעור ובקרה של סיכונים תפעוליים, ולהרחיב את הדווח לציבור בנושא. בנוסף, מחייבות המלצות "ועדת באזל" את הבנקים - להקצות הון גם בגין החשיפה לסיכונים תפעוליים.

בחודש יולי 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת הנחיות ליישום המלצות ועדת "באזל 2", המסתכמת על המלצות הועדה להתכנסות בינלאומית למדידת הון שפורסמו ביוני 2006. בהמשך לכך הפיץ בנק ישראל בחודש אוגוסט 2007 טיוטת מסמך "התייעצות בנושא באזל 2 - הנדבך הראשון, הגישה הסטנדרטית" - הכוללת גישות אפשריות להקצאת הון בגין הסיכון התפעולי. כמו כן הפיץ בנק ישראל בחודש אוקטובר 2007 טיוטת מסמך "התייעצות בנושא באזל 2 - הנדבך השני - ניהול הסיכון התפעולי". כן נקבע ע"י בנק ישראל כי הנחיות באזל 2 ייושמו בתאגידים הבנקאיים בישראל, החל מחודש דצמבר, 2009.

הבנק נערך ליישום ניהול הסיכונים התפעוליים (בשיתוף עם חברת האם), כדלקמן: ביצוע סקר מיפוי הסיכונים התפעוליים בפעילותיו השונות של הבנק, שיהווה בסיס לפיתוח נושא ניהול הסיכונים התפעוליים, הערכות ליישום מערכת מידע שתשמש לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק ובחנית כלים ומתודולוגיות שימשו את הבנק לחישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין סיכונים תפעוליים לפי הנחיות ועדת באזל 2.

ה. הסיכון המשפטי

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסד העלול להגרם עקב העדר אפשרות לאכוף קיום הסכם באמצעים משפטיים. הסיכון המשפטי עלול להתרחש, בין היתר, עקב: העדר סמכות או חוסר כשרות של אחד הצדדים להסכם, העדר מסמכים מתאימים, אי חוקיות או אי שלמות של ההסכם, וכו'. במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים" המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם. עדכונים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך החשיפות").

8. שינויים במערכת המחשב המרכזית

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות משותפות עם חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שרותי המחשב אותם מקבל הבנק מהחברה האם מעוגנים בהסכמים על בסיס כלכלי, המבטיחים את רציפות הספקת שרותי המחשב - הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופות המעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת. החל משנת 2002 מבצעת חברת האם פרויקט מחשוב מקיף במסגרתו מחודשות תשתיות המחשב המרכזי, תוך החלפת מערכת ההפעלה הקיימת ומעבר למערכת הפעלה של י.ב.מ. עד ליום 31.12.2006 הוטמעו, במסגרת פרויקט זה - שלוש תתי מערכות ליבה מרכזיות, המהוות כ-70% מתכולת פרויקט חידוש תשתיות המחשב. לאור זאת, מעריכה הנהלת חברת האם, כי עיקר הפרויקט הסתיים למעשה - והשלמת הסבת יתרת המערכות, תתבצע במסגרת פעילות הפיתוח השוטפת בחברת האם. לפרטים נוספים בקשר לפרויקט זה - ראה פרק 12 בדוח השנתי לשנת 2006. חלקו של הבנק בעלות הפרויקט, טרם נקבע סופית - אך בכל מקרה הוסכם בין הבנק לחברה האם כי סך ההשקעה של הבנק בפרויקט (לא כולל עלויות הדרכה והטמעה) לא יעלה על 20 מיליון דולר (לא כולל מע"מ). השקעת הבנק בפרויקט ליום 30 בספטמבר 2007 מסתכמת בסך של כ-18.8 מיליון דולר (לא כולל מע"מ).

9. פעילות הבנק בשוק ההון

קופות גמל

היקף נכסי קופות הגמל לתגמולים ופיצויים וקרן ההשתלמות המנוהלות באמצעות "מרכנתיל ניהול קופות גמל בע"מ" - הסתכם ליום 30.9.2007 בסך של כ-3,850 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 1.9% לעומת היקפם ביום 31.12.2006.

נכסיה של קופת הגמל "בר יציב", הגדולה מבין הקופות, הסתכמו ליום 30.9.2007 בכ-1,834 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של 0.2% מתחילת השנה. בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הניבה הקופה תשואה בשיעור של 7.3%, לעומת תשואה בשיעור של 3.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

בנוסף, מנהלת החברה לניהול קופות גמל, קופת גמל מסלולית: "מרכנתיל מסלולים", המאפשרת לעמית לחסוך באחד מבין ארבעה מסלולי השקעה מוגדרים. היקף נכסי הקופה עלה מתחילת השנה בשיעור של 13.2% ומסתכם ליום 30.9.2007 בסך של כ-412 מיליון ש"ח, אשר נצברו בחשבונות של כ-16,800 עמיתים. בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הניבה הקופה תשואה בשיעור של 6.9% במסלול ה"כללי", תשואה בשיעור של 3.4% במסלול ה"מדדי", תשואה בשיעור של 11.0% במסלול ה"מנייתי" ותשואה בשיעור של 4.2% במסלול ה"שקלי".

היקף נכסי "מרכנתיל קופה מרכזית לפיצויים" עלה מתחילת השנה בכ-2.0% והסתכם ליום 30.9.2007 בכ-259 מיליון ש"ח. בתשעת החדשים הראשונים של השנה הניבה הקופה תשואה בשיעור של 7.5% (לעומת תשואה בשיעור של 3.5% שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד).

כן מפעיל הבנק קופה מסלולית לפיצויים: "סנונית" - המאפשרת למעסיק להתוות את מדיניות ההשקעה הרצויה לו בהתאם לטעמיו ורמות הסיכון שברצונו ליטול, במסגרת קופה לפיצויים המוכרת לצרכי מס. נכסי הקופה הסתכמו ליום 30.9.2007 בכ-333 מיליון ש"ח, אשר נצברו בחשבונות 173 מעסיקים.

היקף נכסי קרן ההשתלמות: "מרכנתיל קרן ההשתלמות מסלולית", עלה מתחילת השנה בכ-3.0% והסתכם ליום 30.9.2007 בכ-697 מיליון ש"ח. בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 הניבה הקרן תשואה בשיעור של 7.3% במסלול ה"כללי", תשואה בשיעור של 3.8% במסלול ה"אג"ח", תשואה בשיעור של 11.3% במסלול ה"מנייתי" ותשואה בשיעור של 3.9% במסלול ה"שקלי".

הכנסות הבנק מניהול קופות הגמל השונות הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של שנת 2007 בסך של כ-21 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ-12% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

לענין השלכות ה"רפורמה בשוק ההון" על הבנק בעניין זה. ולהסכם למכירת פעילות קופות הגמל, לאחר תאריך המאזן - ראה פרק 10 ג', להלן.

ניהול השקעות

הבנק מנהל באמצעות חברה בת תיקי השקעות עבור לקוחותיו וביניהם לקוחות פרטיים, גופים עסקיים וגופים מוסדיים.

היקף נכסי הלקוחות שנוהלו על ידי חברת הבת, כאמור, ליום 30.9.2007 - הסתכם בכ-1,391 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-67% לעומת היקפם ביום 31.12.2006.

קרנות נאמנות

הבנק מנהל באמצעות חברה בת, 14 קרנות נאמנות, שנכסיהן ליום 30.9.2007 הסתכמו בכ- 383 מיליון ש"ח, ירידה בשיעור של 11.5% לעומת היקפם בתחילת השנה. הכנסות הבנק מניהול קרנות נאמנות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ- 4.1 מיליון ש"ח, לעומת כ- 4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 10.9%. לענין השלכות "הרפורמה בשוק ההון" על הבנק, בנושא זה - ראה פרק 10 להלן.

10. הרפורמה בשוק ההון

א. כללי

1. החקיקה

במסגרת ה"רפורמה בשוק ההון", אותה יזמה הממשלה, נחקקו ביום 25.7.2005 בכנסת שלושת החוקים הבאים:

- חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005.

- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשווק פנסיוני), התשס"ה - 2005.

ההשלכות העיקריות של חוקים אלו על התאגידים הבנקאיים, הינן כדלקמן:

- נאסר על התאגידים הבנקאיים להחזיק אמצעי שליטה כלשהם בקופות גמל (לרבות חברה לניהול קופות גמל) או בחברה לניהול קרנות נאמנות. על פי הוראות החוק תוכל ההפרדות להתבצע במדורג לאורך תקופות, כדלקמן:

- לגבי ההחזקות בקופות הגמל (לרבות החברות לניהול קופות גמל) - בתוך תקופה של שלוש שנים מפרסום החוק (עבור "הבנקים הגדולים"), ועד שש שנים (עבור הבנקים "הבינוניים והקטנים") - עליהם נמנה הבנק).

- לגבי ההחזקות בקרנות הנאמנות (לרבות חברות לניהול קרנות נאמנות) בתוך תקופה של ארבע שנים מפרסום החוק (עבור "הבנקים הגדולים"), ועד שמונה שנים (עבור "הבנקים הבינוניים והקטנים") - עמם נמנה הבנק).

- נאסר על תאגידים בנקאיים, לעסוק בשווק מוצרים פנסיוניים (לרבות: קופות גמל, ביטוחי חיים משתתפים ופנסיה) ומוצרים פיננסיים מסוימים (כגון: ניירות ערך, קרנות נאמנות ו"תעודות סל" - העשויות להוות תחליף לקרנות נאמנות). לתאגידים הבנקאיים הותר להעניק בגין מוצרים אלו שירותי "יעוץ השקעות" בלבד.

- הותר לתאגידים הבנקאיים לעסוק ב"יעוץ פנסיוני" (להבדיל מ"שווק פנסיוני"), שעניינו בחינת כדאיות ההשקעה במוצרים פנסיוניים (כהגדרתם בחוק). עם זאת, הותר לתאגידים בנקאיים שעסקו ביעוץ השקעות - להעניק ייעוץ פנסיוני לגבי קופות גמל לתגמולים ולפיצויים (שאינם קופות ביטוח), אף אם אין בידם רשיון "יעוץ פנסיוני" בתקופה שלא תעלה על שלוש וחצי שנים מיום כניסת החוק לתוקף. על פי הוראות החוק חויבו הבנקים למכור את מלוא החזקותיהם בקופות הגמל וקרנות הנאמנות כתנאי מוקדם לקבלת רשיון ל"יעוץ פנסיוני". עם זאת התיר המחוקק לממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון

במשרד האוצר (להלן: "הממונה"), להעניק יתרון לבנקים הבינוניים והקטנים על פני הבנקים הגדולים בתחום העיסוק ב"ייעוץ פנסיוני", באופן - שיתאפשר לממונה להעניק לבנקים ה"בינוניים והקטנים" רשיון לעסוק ב"ייעוץ פנסיוני" - עוד קודם להשלמת מכירת החזקותיהם בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות.

- הותר לתאגידים בנקאיים שיעסקו ב"ייעוץ השקעות" וב"ייעוץ פנסיוני" לקבל עמלת הפצה ממנהלי קרנות נאמנות והחברות לניהול קופות גמל בגין עסקאות שביצעו לקוחות הבנקים במוצריהם של מנהלים אלו, במגבלות הבאות:

- עמלת ההפצה תהיה אחידה, ללא תלות בגוף המנהל שממנו התקבלה.

- הלקוח הסכים מראש ובכתב לתשלום העמלה ולשיעורה.

- שיעור העמלה ייקבע על ידי שר האוצר, בתקנות שיוקנו על ידו.

2. תקנות

עמלות ההפצה שאושרו על ידי ועדת הכספים של הכנסת, הינן בשיעורים, כדלקמן:

(1) לגבי קרנות נאמנות - הותר ליועצי השקעות ולחברי בורסה שבאמצעותם נרכשו יחידות ההשתתפות בקרנות נאמנות, לגבות עמלות הפצה בשיעורים שנתיים מקסימליים מדורגים, המחושבים כשיעור משווי השוק של היחידות - ונעים בין 0.25% עבור קרן נאמנות שהשקעותיה העיקריות הינן קצרות טווח ובסיכון נמוך ועד 0.8% עבור קרן נאמנות המשקיעה בעיקר במניות.

(2) לגבי קופות גמל - הותר ל"יועצים פנסיוניים" לגבות מגופים המנהלים מוצרים פנסיוניים (כגון: קופות גמל לתגמולים, פיצויים וקצבה), עמלת הפצה בשיעור מקסימלי של 0.25% מהסכום שנצבר בגין המוצר הפנסיוני שרכישתו נעשתה באמצעות היועץ הפנסיוני.

ב. הבנק

(1) בעקבות כניסתם לתוקף של החוקים האמורים ואישור התקנות לגביית עמלות הפצה, כאמור - חתמו הבנק והחברות המאחדות הרלבנטיות שלו, על הסכמי הפצה, כדלקמן:

- כ-30 הסכמי הפצה בין הבנק לבין חברות לניהול קרנות נאמנות.

- 7 הסכמי הפצה בין מרכנתיל קרנות נאמנות בע"מ, לבין חברי בורסה ויועצי השקעות המפיצים את קרנות הנאמנות של הבנק.

- 7 הסכמי הפצה בין מרכנתיל ניהול קופות גמל בע"מ לבין יועצים ומשווקים פנסיוניים, המפיצים את קופות הגמל של הבנק.

(2) להערכת הבנק, ההיתר שניתן לבנקים לעסוק ב"ייעוץ פנסיוני" - מהווה פוטנציאל לפיתוח מקורות הכנסה נוספים לבנק. לפיכך, החל הבנק להערך לקראת כניסתו לפעילות בתחום זה. הערכות זו כללה את הצעדים הבאים:

- הוכנה תכנית עסקית שהוצגה ל"דירקטוריון הבנק.

- הוחל בבניית תשתית ארגונית למתן ייעוץ פנסיוני בפריסה ארצית, לרבות: הכשרת 35 מיועצי ההשקעות של הבנק לעיסוק בתחום זה, והכשרת יועצים נוספים בחודשים הקרובים בהיקף הנדרש לעמידה במטרה זו.

- פיתוח מערכות מיחשוב שיתמכו בייעוץ הפנסיוני ובהפצת המוצרים הפנסיונים - בשיתוף עם חברת האם.

- הכנת תשתית משפטית מתאימה הכוללת: הסכמי ייעוץ, הסכמי הפצה והתאמת נהלי העבודה בבנק.

- פניה ל"ממונה" בבקשה לקבלת רישיון לעסוק ב"ייעוץ פנסיוני".

(3) על פי הבנות שהושגו בין הבנק לבין ה"ממונה", יותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בתקופת הביניים (עד לתום שש שנים ממועד פרסום החוק) ובתנאי שלא ישלוט בחברה לניהול קופות גמל (דהיינו, החזקותיו במניות החברה לניהול קופות גמל, יפחתו משיעור של 50%).

(4) יצוין בהקשר זה כי ביום 11.3.2007 החליטה ועדת השרים לחקיקה לתמוך בהצעת חוק פרטית: "הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשווק פנסיוני) (תיקון - עידוד התחרות בתחום הבנקאות והייעוץ הפנסיוני), התשס"ז - 2007", על פיה תינתן העדפה לתאגידים בנקאיים שהונם העצמי אינו עולה על 10 מיליארד ש"ח (ובהם הבנק) - באמצעות דחיית המועד בו יורשו הבנקים הגדולים יותר להתחיל במתן ייעוץ פנסיוני. בהמשך לכך הושגה הסכמה (על פי פרסומים שונים) בין אחד משני הבנקים הגדולים לבין ה"ממונה" - על פיה יותר לאותו בנק לעסוק ב"ייעוץ פנסיוני" לשכירים - רק מיום 1 באוגוסט 2010 ואילך. על פי הפרסומים יחולו הסכמות אלה גם על הבנק השני.

(5) לאור האיסור שהוטל על התאגידים הבנקאיים, להחזיק בלמעלה מ-10% מאמצעי השליטה של תאגיד שהוא סוכן ביטוח או סוכן פנסיוני (כתנאי הכרחי לקבלת רישיון לייעוץ פנסיוני), מכר הבנק ביום 3.9.2007, כ-56% מהחזקותיו בחברת נ.פ.א. ניהול פיננסי אישי בע"מ (ראה גם פרק 11 ג' להלן).

ג. מכירת קופות הגמל

לאור ההבנות שהושגו בין הבנק לבין ה"ממונה", כאמור - ובמטרה לממש את ההעדפות שניתנו ל"בנקים הבינוניים", מוקדם ככל האפשר - חתם הבנק ביום 30 ביולי 2007 על הסכם - במסגרתו מכר הבנק 51% מפעילות קופות הגמל, לקבוצת משקיעים (שעיקרם תושבי חוץ) בראשות מר אייזיק סאטון - בתמורה לסך של כ-79 מיליון ש"ח (בכפוף להתאמות) - המהווה כ-4.25% מהיקף הנכסים המנוהלים על ידי קופות הגמל שנמכרו (כ-3.7 מיליארד ש"ח). יתרת הפעילות (49%) תימכר על ידי הבנק לרוכשים לכל המאוחר בחודש אוגוסט 2011 (להלן: "מועד המימוש הסופי"), במחיר שייגזר (בעיקר) משיעור של 4.25% מהיקף נכסי קופות הגמל ומשיעור דמי הניהול הממוצעים שיהיו בתוקף באותו מועד.

במסגרת ההסכם ניתנו לבנק על ידי הרוכשים שתי אופציות, כדלקמן:

- אופציה למימוש מוקדם של יתרת פעילות קופות הגמל (49%), במחיר שייגזר מהמחיר שנקבע ב"מועד המימוש הסופי" (בכפוף להתאמות). עם זאת, יפחת מחיר המימוש בשיעורים שבין 20% ל-15%, אם יחליט הבנק לממש את האופציה במהלך השנתיים הראשונות ממועד השלמת העסקה.

- אופציה להמשיך ולהחזיק עד 10% מפעילות קופות הגמל גם לאחר "מועד המימוש הסופי" (המהווה את שיעור ההחזקה המכסימלי שהתיר החוק - ליועץ פנסיוני). אם יחליט הבנק לממש אופציה זו - יפחת מחיר המימוש ב"מועד המימוש הסופי", באופן יחסי, לשיעור ההחזקה בקופות הגמל שיוותר בידי הבנק.

השלמת העסקה כפופה לקיומם של תנאים מתלים שונים, ובכללם: אישור הממונה על ההגבלים העסקיים, ואישור הממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר. עד לתאריך פרסום הדוחות הכספיים טרם מולאו כל התנאים המתלים, כאמור.

להערכת הבנק, הרווח הנקי הצפוי לבנק בגין השלמת השלב הראשון בעסקה (לאחר שיתמלאו כל התנאים המתלים) מסתכם בכ-50 מיליון ש"ח, בכפוף להתאמות, וייזקף לדוח הרווח והפסד במועד השלמת העסקה. עם השלמת השלב השני בעסקה, ב"מועד המימוש הסופי" (או במועד מוקדם יותר - אם יחליט הבנק לממש את האופציה המוקדמת), צפוי הבנק לרשום רווח נוסף.

הכנסות הבנק מניהול קופות גמל וקרנות נאמנות הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של השנה בכ-21 ו-5 מיליון ש"ח, בהתאמה - לעומת כ-19 ו-5 מיליון ש"ח, בהתאמה, בתקופה המקבילה אשתקד.

11. חברות מוחזקות

א. השפעתן של החברות המאוחדות של הבנק - מרכנתיל נכסים בע"מ, ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מרכנתיל ניהול קופות גמל בע"מ, מרביט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, מרכנתיל ניהול תיקים בע"מ, מרכנתיל קרנות נאמנות בע"מ ומרכנתיל הנפקות בע"מ - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

ב. ביום 9.7.2007 הוקמה על ידי הבנק ושותפים אחרים חברה בת "מרכנתיל - גולדהר ניהול השקעות גלובלי בע"מ" - שתעסוק בניהול השקעות גלובלי עבור לקוחות מוסדיים עסקיים ופרטיים. בהתאם להסכם שנחתם בין הבנק לבין שותפיו בחברה - מסתכם חלקו של הבנק בהון ובזכויות ההצבעה בחברה החדשה בשיעור של 51%. החברה החלה את פעילותה בחודש אוקטובר 2007.

ג. ביום 3.9.2007 נחתם הסכם בין הבנק לבין חברת נ.פ.א. ניהול פיננסי אישי בע"מ (להלן: "נ.פ.א.") - במסגרתו מכר הבנק לנ.פ.א. כ-56% מהחזקותיו בנ.פ.א. תמורת 1.3 מיליון ש"ח. הרווח הנקי שנבע לבנק ממכירת המניות, כאמור, הסתכם בסך 632 אלפי ש"ח ונזקף לדו"ח הרווח והפסד בתקופת הדו"ח בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, נטו". לאחר המכירה מסתכמות החזקות הבנק במניות נ.פ.א. בשיעור של 10%.

12. המבקר הפנימי

פרטים לגבי המבקר הפנימי, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם הוא פועל, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח השנתי לשנת 2006. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. ברבע השלישי של השנה הוגשו על ידי המבקר הפנימי 14 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן נידונו בתקופת זו 6 דוחות - בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

13. חקיקה והסדרים הנוגעים למערכת הבנקאית

א. הוראה בנושא: "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש"

ביום 8 בפברואר 2005, פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325, בנושא: "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושכ". ההוראה נועדה להסדיר את דפוסי הפעולה בנושא זה - על רקע פרקטיקה שהתפתחה במשך השנים במערכת הבנקאית, שאיפשרה היווצרות חריגות מתמשכות, ולעיתים משמעותיות - ממסגרות אשראי מאושרות בחשבונות עובר ושכ.

לדעת בנק ישראל, פרקטיקה זו - אינה עולה בקנה אחד עם העקרונות הבנקאיים שיש ליישם בתחום ניהול האשראי וסיכונים, והגדילה את גורם אי הודאות בניהול האשראי, הן מנקודת מבטו של הלקוח - שלא היה מודע לסכום המדויק של מסגרת האשראי שהועמדה לרשותו בפועל, והן מנקודת מבטו של התאגיד הבנקאי - שנפגמה יכולתו לשלוט ולהעריך את סיכונים האשראי של הלקוח.

על פי ההוראה חויבו התאגידים הבנקאים לעגן את האשראי שניתן ללקוחות בחשבונות העובר ושכ, במסגרת אשראי מוסכמת ומאושרת בכתב (המבוססת על ניתוח צרכי האשראי של הלקוח) - ולמנוע, ככל האפשר, חריגות ממסגרת אשראי זו (למעט במקרים מסוימים שפורטו בהוראה).

ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1.1.2006 - תוך מתן הקלות מסוימות בתקופה הראשונה ליישומה - שמרביתן פגו במהלך שנת 2006.

לאור הנסיון שנצבר במערכת הבנקאית בחודשים הראשונים ליישום ההוראה - במהלכם התברר כי לקוחות רבים מתקשים להסתגל למשטר החדש לניהול חשבונות העו"ש שנכפה עליהם, פרסם בנק ישראל ביום 17 בדצמבר 2006, תיקון להוראה, לפיו - חריגות ממסגרת אשראי מאושרת, בסכומים שאינם עולם על 1,000 ש"ח, ואינן חריגות מתמשכות - לא יכנסו לתחולת ההוראה. בנוסף, הוארכה התקופה שבה יכולים התאגידים הבנקאיים להעמיד מסגרות אשראי חד צדדיות בחשבונות העובר ושכ - ללקוחות שטרם חתמו על מסגרת אשראי מוסכמת - עד ליום 1.7.2007 (במקום 1.1.2007). מבדיקה שערך הבנק בראשית חודש נובמבר 2007 נמצא - כי באותו מועד חרגו עדיין כ-6.8% מלקוחות הבנק - ממסגרת האשראי המאושרת בחשבונות העובר ושכ שלהם - בסכום העולה על 1,000 ש"ח (המהווה את תקרת החריגה המותרת על ידי בנק ישראל). עם זאת שיעור ניכר מהחריגות הנ"ל (כ-42%) הינן בסכומים נמוכים יחסית (עד 5,000 ש"ח). עד לסוף חודש ספטמבר 2007 הסדירו מחדש כ-86% מלקוחות הבנק את מסגרת האשראי שלהם (בהתייחס ללקוחות שהיקף החריגה שלהם עולה על 1,000 ש"ח - מסתכם שיעור זה בכ-95%). ליישום ההוראה לא הייתה השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007.

ב. החוק לאיסור מימון טרור

ביום 29 בדצמבר 2004 התקבל בכנסת חוק איסור מימון טרור, התשס"ד - 2004 אשר נכנס לתוקף בתחילת חודש אוגוסט 2005. על פי החוק, מי שעושה פעולה ברכוש של אדם בהיותו מודע לכך שאותו אדם הוא פעיל טרור או שהוא מוכרז ככזה (בהליך הקבוע בחוק) - עובר עבירה פלילית. כמו כן נקבע, כי בנק חייב לדווח על נסיון לביצוע פעולה כאמור ו/או על ביצועה, וכי אי דווח כאמור מהווה אף הוא עבירה פלילית.

ביום 12.12.06 פורסם תיקון לצו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח לניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א - 2001.

התיקון לצו מתייחס בין היתר לפעילות התאגיד הבנקאי מול מוסדות פיננסים ותושבים ברשות הפלסטינית.

ביום 28.11.2006 חתם שר האוצר, בתוקף סמכותו לפי סעיף 9(ד) לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה - 2005, על היתר ספציפי, לפיו מותרת לבנק עשיית פעולה ברכוש של אדם במהלך עסקיו, עבור תאגיד בנקאי אחר, לקוח של תאגיד בנקאי אחר, בנק הדואר או לקוח של בנק הדואר - באמצעות חשבון קורספונדנט המנוהל אצלו ובלבד שאם ניתנו הנחיות ממשטרת ישראל לגבי אותה פעולה ברכוש - יפעל הבנק לפי הנחיות כאמור.

הבנק קשור בהסכם למתן שירותי סליקה לבנק אחר הנמצא ברשות הפלסטינית. על פי היתר זה רשאי הבנק להמשיך ולהעניק שירותי סליקה לבנק האחר כאשר אחריות הבדיקה לגבי כל פעולה כנ"ל מוטלת על הבנק הסופי (ולא על הבנק הסולק). לאור ההיתר של שר האוצר, כאמור - החליט הבנק להמשיך, בשלב זה, את ההתקשרות הקיימת עם הבנק האחר.

בחודש אוקטובר 2007 החליט הקבינט הבטחוני להכריז על החמאס ברצועת עזה - כעל יישות עוינת. בעקבות החלטה זו, הפסיק הבנק (בדומה לצעדים שננקטו על ידי בנקים אחרים בישראל) את פעילותו עם הבנקים המאוגדים ברצועת עזה ועם סניפי הבנקים האחרים הממוקמים שם - החל מיום 1.1.2008.

לעניין הודעת צד ג' שהוגשה כנגד הבנק ובנקים אחרים בנושא זה - ראה באור 2 ב' (3) לתמצית הדוחות הכספיים.

ג. הצעת חקיקה בנושא הרשויות המקומיות

ביום 13.3.2007 פורסמה מטעם ועדת הכספים של הכנסת: "הצעת חוק הרשויות המקומיות (תיקון - ייעוד כספי הקצבות לתשלום משכורות) (הוראה שעה), התשס"ז - 2007, על פיה יתאפשר לרשויות מקומיות מסוימות שבהן קיימת "הלנת שכר" לפתוח חשבונות בנק מיוחדים, שיהיו חסינים מפני עיקול לתקופה של שלושה חדשים והכספים שיופקדו בהם יישמשו לתשלום משכורות לעובדי הרשויות. עד כה טרם הושלמו הליכי החקיקה בגין הצעת החוק. להערכת הנהלת הבנק, השפעת הצעת החוק על הבנק (גם אם תתקבל כלשונה) איננה מהותית.

ד. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות

בעקבות החלטות שקיבלו מספר בנקים במערכת הבנקאית - במחצית השניה של שנת 2006 - לעדכן את תעריפי העמלות בגין השרותים הניתנים על ידם במספר תחומים, לאחר שתמה התקופה שבה התחייבו הבנקים להקפיא את תעריפי העמלות - התפתח דיון ציבורי בנושא זה. במהלך הדיון נשמעו קריאות מצד גופים צרכניים המצדדים בהגברת הפיקוח על הבנקים בנושא זה.

בהמשך לכך נפתחו בכנסת הליכי חקיקה בנושא זה, שכללו ארבע הצעות חוק פרטיות מטעם חברי הכנסת והצעת חוק נוספת מטעם הממשלה. בדיון שהתקיים ביום 20 ביוני 2007 בועדת הכנסת הוחלט למזג את כל חמש הצעות החוק הנ"ל להצעת חוק אחת - הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12) התשס"ז - 2007. המטרות שעמדו בבסיס הצעת החוק כללו, בין היתר:

- יצירת אחידות בשמות השרותים הבנקאיים.
- צמצום מספר השרותים שבשלם נגבות עמלות.
- שיפור יכולת התמצאות הלקוחות במחירי השרותים הבנקאיים, והשוואה בינם למחירים בבנקים אחרים.
- ביום 26 ביוני 2007, אישרה הכנסת את חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז 2007. עיקרי ההוראות שנכללו בחוק, הינן כדלקמן:
- הוטל על הנגיד, לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, לקבוע את רשימת השרותים שבגינם רשאי תאגיד בנקאי לגבות עמלות מלקוחותיו ("התעריפון המלא") ואת אופן חישובן של העמלות שניתן לגבות בגין שרותים אלה.
- הנגיד רשאי לקבוע "תעריפונים מצומצמים" (המהווים חלק מ"התעריפון המלא") לגבי סוגים מסוימים של שרותים בנקאיים או לגבי סוגי לקוחות מסוימים.
- תאגיד בנקאי יוכל להוסיף שרות נוסף, שאינו כלול ב"התעריפון המלא" - רק לאחר הגשת בקשה מנומקת למפקח על הבנקים. המפקח יהיה רשאי לאשר את הבקשה או לדחותה - בתוך 30 יום מקבלת הבקשה.

- הנגיד יהיה רשאי לקבוע "סל שירותים בנקאיים", שתאגיד בנקאי יחויב להציע ללקוחותיו, ושכגיןם תגבה עמלה כוללת אחת.

- הנגיד רשאי להכריז על שירותים בנקאיים מסוימים כ"שירותים ברי פיקוח", בהתקיים אחת העילות הבאות:

1. התשלום בגין השרות עלול להפחית את התחרות בגין אותו שרות.

2. הלקוח יכול לקבל את השרות רק בתאגיד הבנקאי שבו מתנהל חשבון.

3. מדובר ב"שרות חיוני" ויש צורך בפיקוח עליו מטעמים של טובת הציבור.

הנגיד יהיה רשאי לקבוע לגבי "שרות בר פיקוח": את סכום העמלה שתגבה בגינו, או את סכומה המכסימלי, או לאסור על גביית עמלה כלשהי בגינו.

- הוטלה חובה על תאגידים בנקאיים להודיע מראש למפקח על הבנקים על כוונתם להעלות את תעריף העמלה בגין שירות בנקאי שאינו "בר פיקוח" - לפחות 30 יום לפני המועד המתוכנן להעלאת התעריף.

- המפקח על הבנקים רשאי להטיל עיצום כספי על תאגיד בנקאי שגבה עמלות בגין שירותים שאינם כלולים ב"תעריפון המלא", או שהעלה את תעריפי העמלות שהוא גובה - מבלי שהודיע על כך מראש למפקח.

ההוראות העיקריות הכלולות בחוק (קביעת ה"תעריפון המלא" וה"תעריפונים המצומצמים") ייכנסו לתוקף בתום 3 חודשים מיום פרסום החוק - עם זאת הותר לנגיד בנק ישראל לדחות מועד זה בשלושה חודשים נוספים.

בעקבות אישור החוק, פרסם המפקח על הבנקים ביום 13 בנובמבר 2005, טיוטת הוראה בנושא: "נהלים בנושא עמלות ולוח העמלות של בנק". על פי טיוטת ההוראה ישונו הכללים הנהוגים כיום בנושא "העמלות הבנקאיות" לגבי שני מגזרי לקוחות:

- יחידים.

- תאגידים שמחזור הכנסותיהם השנתי אינו עולה על מיליון ש"ח (להלן: "עסקים קטנים").

לטיטוט ההוראה צורפה הצעה ל"תעריפון עמלות מלא" (הכולל רשימת עמלות סגורה שתחול על "יחידים" ו"עסקים קטנים", המקבלים שירות בנקאי מלא), ו"תעריפונים מצומצמים" (שיחולו על מגזרי לקוחות אלו - שמקבלים שירותים בנקאיים חלקיים, כגון: שירותי ניהול חשבון עובר ושכ", "שירותים בגין הלוואות לדיוור" ו"שירותים בגין כרטיסי אשראי", בלבד).

עיקר השינויים שנכללו בטיטוט ההוראה ובתעריפונים שצורפו אליה, כאמור - הינם:

- מספר העמלות הכלולות בתעריפונים החדשים, הופחת משמעותית ביחס למספרן כיום (בשיעור של כ- 66%) והובהר כי לא ניתן יהיה לגבות עמלות ממגזרי הלקוחות עליהם חלה ההוראה - שאינן כלולות בתעריפונים החדשים.

- יחיד יהיה פטור מתשלום "דמי ניהול קבועים" בגין חשבון עובר ושכ, למעט תשלום בגין פעולות המבוצעות בחשבון על ידי פקיד או באמצעות ערוצים ישירים, כמפורט להלן.

- ניתן יהיה לגבות עמלה בגין "הקצאת מסגרת אשראי", מלקוח יחיד - רק אם הלקוח לא ניצל כלל את מסגרת האשראי שהוקצתה לו. לקוח שניצל את מסגרת האשראי - בחלקה או במלואה - יחויב בריבית או בעמלת הקצאת אשראי, כגובה מביניהן.

• נאסר לגבות עמלה בגין "טיפול באשראי" מ"עסקים קטנים" (בגין הלוואות בהיקף שאינו עולה על 50,000 ש"ח) ומלקוחות "יחידים". כמו כן, נאסר לגבות עמלה זו בעת חידוש מסגרת אשראי שאינו כרוך בשינוי או בהגדלת בטחונות. במקרה של הגדלת מסגרות האשראי - ניתן יהיה לגבות עמלה רק בגין תוספת האשראי.

• נערכה הבחנה בין עמלות שייגבו בגין שירותים ב"חשבון עובר ושב" - הניתנים על ידי פקיד (וכוללים רשימה סגורה של 8 סוגי פעולות), לבין עמלות שייגבו בגין שירותים כנ"ל - הניתנים באמצעות ערוצים ישירים (וכוללים רשימה סגורה של 10 סוגי פעולות).

הכללים החדשים שנכללו בטיטת ההוראה צפויים להכנס לתוקף (לאחר שתאושר ההוראה), במחצית שנת 2008.

יישום ההנחיות הכלולות בהוראה, כרוך בפילוח לקוחות הבנק על פי פרמטרים שונים - שחלקם אינו מצוי בידי הבנק בשלב זה. לפיכך ומכיוון שמחירי עמלות מסוימות שנכללו ב"תעריפון" - טרם נקבעו על ידי הבנק, קיים קושי להעריך במדויק את השלכות ההוראה על הכנסותיו של הבנק בעתיד.

עם זאת, על פי אמדנים מוקדמים שנערכו בבנק - מעריכה הנהלת הבנק כי יישום ההוראה עלול להקטין את הכנסותיו העתידיות מעמלות של הבנק, בסכום של כ- 40 מיליון ש"ח לשנה. יחד עם זאת, לאור גורמי אי הודאות שצוינו לעיל, ומאחר וההוראות טרם אושרו - ייתכן שההשלכות בפועל יהיו שונות מאומדן זה.

במקביל להליכי חקיקה אלו - התקבלה ביום 22 בינואר 2007, בוועדת הכנסת הצעה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית בנושא "עמלות הבנקים", במטרה לבחון את מערכת העמלות בבנקים והחקיקה הקיימת בנושא זה - בהשוואה למערכות בנקאיות בעולם. בנוסף, הוסמכה הוועדה במסגרת כתב המינוי שניתן לה - לגבש המלצות לכנסת ולגופים המפקחים לשינויי חקיקה ורגולציה בנושא זה.

ביום 19 ביוני 2007 פורסם הדוח המסכם של הוועדה. הדוח כולל המלצות בשורה רחבה של נושאים, לרבות: הסדרת הפיקוח על העמלות הבנקאיות, הגברת התחרות בתחום הבנקאי (לרבות באמצעות העדפת בנקים בינוניים וקטנים) ושינויים מבניים בפיקוח על שוקי הבנקאות והון.

בנושא העמלות הבנקאיות כולל הדוח, בין היתר, את ההמלצות הבאות:

- הנהגת פיקוח ממוקד על המחיר המירבי של מספר עמלות, לתקופה קצובה שתיקבע.
- קביעת רשימה אחידה של שירותי בנקאות קמעונאית לכל הבנקים, שתכיל שמות זהים לכל עמלה.
- צימצום מספר העמלות במגזר הבנקאות הקמעונאית (משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים).
- קביעת "מדד עמלות משקי בית" - שיכלול את תעריפי העמלות שמשלמים משקי בית - בכל אחד מהבנקים - ויפורסם על ידי המפקח על הבנקים, מדי רבעון.
- מניעת גביית עמלות כפולות בגין אותו שירות בנקאי.
- יצירת מספר "דגמים" של חשבונות עובר ושב, שבהם תיגבה עמלה חדשית קבועה - שתהיה תחת פיקוח.

מרבית המלצות הוועדה נכללו במסגרת תיקון מס' 12 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כמפורט לעיל. בנוסף, יישום המלצות הוועדה מחייב הליך חקיקה, שטרם החל. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה - אם יהיו להמלצות ועדת החקירה השלכות נוספות.

ה. חקיקה בתחום המסים

חבות המס של התאגידים בישראל מחושבת, בין היתר, על פי הוראת חוק "מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה - 1985" (להלן: "חוק התאומים") - שנחקק בעקבות חוקי מס קודמים באותו נושא, ואושר בתקופה בה שררו במדינת ישראל שיעורי אינפלציה גבוהים מאוד - במטרה למנוע תשלום מס על רווחים אינפלציוניים. לאור הירידה המתמשכת בשיעורי האינפלציה - לשיעורים המקובלים בעולם המערבי, והציפיה להמשך מגמת היציבות הכלכלית - סבור כעת משרד האוצר כי "חוק התאומים" במתכונתו הנוכחית - התייתר למעשה, מכיוון שהטרחו הכרוכה בהמשך הפעלת החוק אינה מצדיקה את התועלת הנמוכה הנובעת ממנו.

לאור האמור לעיל פרסם משרד האוצר ביום 23 בספטמבר 2007 את "תזכיר חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון), התשס"ה - 2007.

על פי תזכיר החוק - יבוטלו מרבית הסעיפים שנכללו ב"חוק התאומים" - החל משנת 2008.

תזכיר החוק משנה את חישוב חבות המס של התאגידים הבנקאיים בשני מרכיבים עיקריים:

- הוספת חבות מס בגין "רווחים אינפלציוניים", עקב הכוונה לבטל את הסעיף שהתיר לתאגידים לנכות מהרווחים החייבים במס את "שחיקת" ההון העצמי במונחים ריאליים ("ניכוי בשל אינפלציה") - הנגזר משיעור עליית מדד המחירים לצרכן, ומהיקף ההון החשוף לאינפלציה (כהגדרתו ב"חוק התאומים").
- הקפאת שיעור עליית המדד (המשמש, בין היתר, לחישוב מרכיב ה"ניכוי בשל פחת") - על פי המדד שיתפרסם בתום שנת 2007 - ללא מתן אפשרות לעדכנו על פי השינויים שיחולו בשיעור עליית המדד - לאחר תום שנת 2007.

ההשלכות שעשויות להיות לתזכיר החוק על רווחי הבנק בעתיד, נגזרות משיעורי האינפלציה שישררו בישראל בעתיד. לפיכך, לא ניתן להעריך למפרע את השלכות תזכיר החוק על רווחי הבנק בשנים הבאות. בתקופת הדוח (שבה עלה מדד המחירים לצרכן - על בסיס "המדד הידוע" - בשיעור של 2.8%), רשם הבנק הטבת מס בגין מרכיב ה"ניכוי בשל אינפלציה" - בסך של 9 מיליון ש"ח.

14. עניינים אחרים

א. הערכות ליישום עקרונות "באזל 2"

בהמשך למסמך ועדת "באזל 1" שפורסם בשנת 1988 וקבע את דרישות הלימות ההון בתאגידים בנקאיים בהתייחס לחשיפת התאגיד הבנקאי לסיכונים אשראי, פרסמה "ועדת באזל" בחודש יוני 2004, אמנה חדשה להלימות הון (להלן: "מסמך באזל 2"). בחודש יוני 2006 פורסם הנוסח הסופי של המלצות הוועדה.

בבסיס מסמך "באזל 2" שני עקרונות חדשים:

- דרישה להקצאת ההון בגין החשיפה לסיכונים אשראי, על פי מאפייני האשראי. חישוב הקצאת ההון בגין סיכונים האשראי אפשר שיעשה באחת מהגישות הבאות:
- **גישה סטנדרטית:** לפיה יערך בידול של סיכונים האשראי, בהתאם לפרמטרים שונים, כגון: דרוג האשראי (שייקבע על ידי חברות לדרוג אשראי), סוג האשראי, פיזור האשראי וכו'.

- **גישות דרוג פנימי:** לפיהן יחושב סיכון האשראי בהתבסס על דירוגים פנימיים למדידת רכיבי סיכון הנשענים על מודלים כמותיים וסטטיסטיים לניהול סיכונים, וכוללים שימוש בפרמטרים סטטיסטיים, כגון: ההסתברות לכשל אשראי (PD), גודל החשיפה בעת כשל אשראי (EAD) ושיעור ההפסד כתוצאה מכשל אשראי (LGD). השימוש בגישות אלה יתאפשר בכפוף לקבלת אישור מוקדם מהמפקח על הבנקים.
 - דרישה להקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים תפעוליים. חישוב הקצאת ההון הנדרשת כאמור, אפשר שיעשה באחת מהגישות הבאות:
 - **גישת אינדיקטור בסיסי -** המבוססת על הקצאת הון בשיעור של 15% מההכנסה הגולמית הממוצעת של התאגיד הבנקאי בשלוש השנים האחרונות.
 - **גישת סטנדרטית -** המבוססת על הקצאת הון בשיעור מסוים מההכנסה הגולמית של הבנק - בחתך קווי פעילות עסקיים. מקדם הקצאת ההון, בגין ההכנסה המופקת בכל אחד מקווי הפעילות העסקיים, ינוע בטווח שבין: 18% (לגבי הכנסה הנובעת מ"מימון תאגידים"), לבין 12% (לגבי הכנסה הנובעת מ"בנקאות קמעונאית"). במסגרת גישה זו מאפשר בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים לנקוט בחלופות שונות (גישות סטנדרטיות אלטרנטיביות).
 - **גישת מתקדמת -** המבוססת על מדידת סיכונים תפעוליים באמצעות שימוש במודלים פנימיים.
- בחודש אוגוסט 2007 הפיץ בנק ישראל טיוטת "מסמך התייעצות בנושא באזל 2, הנדבך הראשון - הגישה הסטנדרטית" - המפרט את הקריטריונים שלפיהם יקבע כל תאגיד בנקאי את החלופה שתחול עליו, בנושא זה (על פי מאפייניו הספציפיים): גישת ה"אינדיקטור הבסיסי" (הקלה יותר ליישום), או הגישה הסטנדרטית (המורכבת יותר). על פי קריטריונים אלו הבנק רשאי לאמץ את גישת ה"אינדיקטור הבסיסי" לחישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכונים התפעוליים.
- עם זאת - מכיוון שעל פי קריטריונים אלו חייבת החברה האם של הבנק לחשב את הקצאת ההון הנדרשת ממנה על פי "הגישה הסטנדרטית" - ומכיוון שחברת האם מחשבת את הקצאת ההון על בסיס מאוחד - פנה הבנק בחודש אוקטובר 2007 לפיקוח על הבנקים, בבקשה לקבל הבהרות בשאלה: מהי החלופה המתאימה לבנק - שתעמוד בקריטריונים החלים על הבנק מחד, ותענה על הדרישות החלות על חברת האם, מאידך.
- העקרונות שנקבעו במסמך "באזל 2", נועדו לשפר - הן את ניהול הסיכונים בתאגידים הבנקאיים והן את היכולת של הגופים המפקחים לבקר את ניהול הסיכונים ולנקוט בצעדים מתאימים בתגובה לאומדנים שהתקבלו.
- כן מעודדת ועדת "באזל 2" פיתוח דרישות גילוי - שיאפשרו למשקיעים ולצרכני מידע אחרים לקבל נתונים לגבי פרופיל הסיכון ביחס לרמת ההון של התאגיד הבנקאי. בחודש ינואר 2007 הודיע המפקח על הבנקים כי כוונת בנק ישראל להחיל את הוראות "ועדת באזל 2" על הבנקים בישראל בשנת 2009. בהמשך לכך הופצה על ידי בנק ישראל בחודש יולי 2007 טיוטת הוראה המהווה שלב ראשון בתהליך ליישום המלצות "ועדת באזל 2". כמו כן הודיע בנק ישראל כי ככוונתו לאפשר לבנקים השונים לבחור במועד היישום לראשונה (לעניין חישוב הקצאת ההון הנדרשת בשל החשיפה לסיכוני אשראי), את הגישה המתאימה להם ליישום הוראות "באזל 2" - בהתאם לדרגת מוכנותם.
- הבנק נערך, בשיתוף עם חברת האם, ליישום העקרונות שנקבעו במסמך "באזל 2" ובטיוטת ההוראות של בנק ישראל. במסגרת הערכות זו הסתייע הבנק במומחה חיצוני - שהגיש את המלצותיו לגיבוש תפיסה אסטרטגית לניהול סיכונים וטיפול בפערים שבין הנתונים הדרושים לצורך יישום עקרונות "באזל 2", לבין הנתונים הזמינים שבידי הבנק. בהמשך לכך נערך הבנק בשיתוף עם חברת האם, לבחירת ספקים בנושאי מערכות מידע ומודלים לדרוג אשראי - והחל לבצע, בשיתוף עם חברת האם, תהליך לעריכת סקר סיכונים תפעוליים בסיוע מומחה חיצוני.

בהמשך לצעדים אלו, הפיץ בנק ישראל לבנקים בחודש אוגוסט 2007 מסמך המפרט את המתכונת לביצוע "סקר השפעה כמותית" (QIS) שנועד לאמוד את השפעת יישום ה"מודלים הסטנדרטיים" - על התאגידים הבנקאיים. התאגידים הבנקאיים חויבו לסיים את עריכת האמדן, כאמור - בתוך ששה חדשים ממועד הפצת המסמך. הבנק החל להעריך ליישום דרישות הסקר - במועד שנקבע.

בהמשך לכך, הפיץ בנק ישראל בחודש ספטמבר 2007, חוזר - על פיו נדרשים התאגידים הבנקאיים למפות את הפערים בין העקרונות הנדרשים לניהול חשיפות הבנק לסיכונים השונים כפי שפורטו ב-14 ה"מסמכים הישימים" שפורסמו במהלך העשור האחרון על ידי הבנק לקביעת סטנדרטים בינלאומיים (BIS) - לבין התהליכים והנהלים הנהוגים בבנק - בתחומים אלו.

הבנק נערך בשיתוף עם חברת האם לביצוע המיפוי, כאמור במסגרת הערכות זו בוחן הבנק הצעות של מספר מומחים חיצוניים לביצוע הפרויקט.

ב. טיוטת הוראה בנושא: "מדידת הפרשות וגילוי לגבי חובות בעייתיים"

ביום 15 באוקטובר 2007 העביר בנק ישראל לעיונם של התאגידים הבנקאיים טיוטת הוראה מעודכנת בנושא: "המדידה והגילוי של חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים, בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים". הטיוטה נשלחה לאישור הועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות - ותידון בישיבת הועדה הקרובה.

טיוטת ההוראה מבוססת על התקינה החשבונאית הקיימת בארה"ב לגבי תאגידים בנקאיים. העקרונות הגלומים בבסיס טיוטת ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות - בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

השינויים העיקריים שנכללו בטיטת ההוראה, ביחס להוראות הקיימות, הינם:

- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשות לירידת ערך נכסים, בגין אשראים בעייתיים, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית" - כמפורט להלן:

- **"הפרשה פרטנית להפסדי אשראי"** - תיושם עבור ירידת ערך של אשראים בעייתיים שהיקפם החוזי עולה על מיליון ש"ח וכן עבור הפרשות בגין חייבים בעייתיים מזוהים אחרים (שההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה הקבוצתית").

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תערך בהתבסס על תזרימי התקבולים המהוונים הצפויים מהחייבים, או על פי השווי ההוגן של הבטוחות ששועבדו להבטחת אותם אשראים.

- **"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי"** - תיושם עבור ירידת ערך של קבוצות אשראים הומוגניות, המורכבות מאשראים בסכומים קטנים יחסית (כגון: אשראים בגין כרטיסי אשראי, אשראי לדיוור, אשראי "צרכני" בתשלומים וכו') וכן בגין אשראים אחרים - שנבדקו פרטנית - ולא סווגו כ"חובות פגומים". ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי תערך בהתבסס על שיעורי ההפסד שתועדו בעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.

- הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים. כגון:

- **"סיכון אשראי נחות" (substandard)** - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב - באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה - אם לא יתוקנו הליקויים.

- **"חוב פגום" - אשראי שהתאגיד הכנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו - וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".**
- על פי טיוטת ההוראה יש להחיל את הסווג הנ"ל, גם על: אשראים המצויים בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ויתרות בחשבונות עובר ושכ הנמצאים בחריגה - שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4 (ג') בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.
- על פי טיוטת ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) בגין חובות פגומים - על בסיס צבירה.
- **"סיכון אשראי בסווג שלילי" (classified) - המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכונים אשראי) בעייתיים - הכוללת את כל האשראים שסווגו: כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".**
- הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בטיטוט ההוראה בנושא זה, כי:
- יש למחוק חשבונית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד שהותרתו כנכס - אינה מוצדקת.
- יש למחוק חשבונית באופן מיידי (כנגד הפרשה להפסד אשראי), כל חלק של חוב העודף על שווי הבטחונות - שזוהה כסכום שאינו בר גביה.
- אין לדחות מחיקה חשבונית של חוב - שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים ארועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחייה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.
- לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:
- 1. חובות בפיגור המובטחים בבטחונות שאינם נדל"ן, או חובות שאינם מובטחים - יימחקו חשבונית אם תקופת הפיגור בגינם עולה על 150 יום.
- 2. חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פירוק - יימחקו חשבונית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס (או הפירוק לפי העניין).
- הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים. על פי טיוטת ההוראה נדרשים הבנקים, בין היתר:
- לפרט את המדיניות החשבונית בכל הנוגע: לשיטות ולתהליכים שיישם התאגיד הכנקאי בקביעת סכום ההפרשות להפסדי אשראי, לבסיס לפיו נקבעות הקבוצות שבגינן נערכת ההפרשה להפסדי אשראי על "בסיס קבוצתי", לשיטות לפיהן נקבעים שיעורי ההפסד בקבוצות אלו, להשפעת השינויים בגורמים הסביבתיים על שיעורי ההפסד, לסווג "חובות פגומים", לכללים למחיקת חובות, ולמדיניות בכל הנוגע להכרה בהכנסות ריבית בגין חובות פגומים.
- לפרט בדוח הדירקטוריון את השינויים שחלו בתקופת הדוח בכל אחד ממרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי, להסביר (במידת הצורך) את הסיבות לשוני (אם היה) שבין ההפרשה להפסדי אשראי - לבין האמדם המקורי, לפרט את השינויים שחלו באיכות תיק האשראי של התאגיד הכנקאי בתקופה המדווחת, ולהסביר כיצד שינויים אלו השפיעו על ההפרשה להפסדי אשראי.

- לתת גילוי כמותי נרחב ל"חובות פגומים", שיכלול בין היתר, מידע לגבי יתרת ה"חובות הפגומים" בחתכים שונים, הכוללים: אבחנה בין חובות פגומים "צוברים" לכאלה "שאינם צוברים", פירוט יתרת ה"חובות הפגומים" בכל אחד מהמסלולים לעריכת ההפרשה להפסדי אשראי, פירוט לגבי היתרה הממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדווח, מתן מידע כמותי - הן לגבי הכנסות הריבית שנוקפו בתקופת הדווח בגין "חובות פגומים" והן לגבי הכנסות הריבית שהיו אמורות להזקף בגינם על פי חוזה ההלוואה המקורי.
- נקבעו כללים לעריכת נהלים, לתעוד ולבקרה פנימית - בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה, דווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם. כללים אלו כוללים בין היתר:
 - הטלת חובה על התאגידים הבנקאיים לפתח שיטה עקבית לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי באמצעות תהליך שיטתי שיושם בעקביות. השיטה תתועד בכתב ותכלול הסברים וניתוחים מבוססים.
 - הטלת חובה על הנהלת התאגידים הבנקאיים לסקור תקופתית את השיטה לקביעת הפסדי אשראי, לבצע בדיקות לתקפותה (Validation), ולתעד את הקשר שבין ממצאי הסקירה התקופתית של תיק האשראי לבין יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.
 - עדכון נהלי התאגיד הבנקאי בקשר לשיטה לקביעת הפסדי אשראי שיתייחסו, בין היתר: לשיטות לפיצול תיק האשראי, השיטות לזיהוי חובות בעייתיים שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נמדדת על "בסיס פרטני", השיטות הקיימות למדידת הפרשה לירידת ערך והדרך לבחירת השיטה המתאימה ביותר - עבור כל אחד מסוגי האשראים הבעייתיים, השיטות לקביעת קבוצות הומוגניות, השיטה לבחירת שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על "בסיס קבוצתי", השפעת גורמים סביבתיים על שיעור ההפרשות להפסדי אשראי, וכו'.
 - תעוד הגורמים ונושאי התפקידים בבנק המעורבים בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 - תעוד מכלול המערכות הקיימות בבנק, לרבות: מערכות המידע, מערכות דרוג האשראי והשיטות לזיהוי חובות בעייתיים ועריכת הפרשות להפסדי אשראי בהן נוקט התאגיד הבנקאי - המבטיחות את נאותות ההפרשות להפסדי אשראי.
 - תעוד הבקורות הפנימיות המבטיחות שתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי תואם את הוראות הדווח לציבור. על מערך הבקרה הפנימית לכלול תהליך בקרת אשראי, לרבות: מערכת אפקטיבית לדרוג אשראי שתיושם באופן עקבי ותזהה מאפייני סיכון שונים באיכות האשראי, בקרה פנימית שתבטיח הכללת מלוא המידע הרלבנטי שנצבר בעת סקירת ההלוואות - בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ותקשורת ותאום בין כל הגורמים המעורבים בתהליך קביעת דווח ההפרשות להפסדי אשראי.
- ביום 26 באפריל 2007, הודיע בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים. כי עליהם להיערך להחלת כללי המדידה והדווח החדשים (שטרם גובשו להוראה מחייבת) - לא יאוחר מיום 1.1.09.
- כן נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש תכנית שתבטיח את השלמת הערכותם ליישום הכללים החדשים במועדים שנקבעו. על התכנית להתייחס, בין היתר, לנושאים הבאים: מעורבות הדירקטוריון ו/או ועדת הביקורת בתכנית ההערכות, קביעת חבר הנהלה האחראי לגיבוש ויישום התכנית, לוחות זמנים לעמידה באבני הדרך - בפרוט רבעוני, משאבי מיחשוב נדרשים (חמרה ותכנה), שינויים נדרשים בנהלים ואופן הטמעתם, ומנגנוני מעקב ליישום ולעדכון התכנית (במידת הצורך).

לאור הוראות בנק ישראל החל הבנק בהערכות ליישום הכללים החדשים שנכללו בטייטה (שעד למועד פרסום דוחות אלו - טרם הפכה להוראה מחייבת). הערכות זו כללה:

- הקמת ועדת היגוי עליונה, בראשות החשבונאי הראשי - שנקבע כחבר ההנהלה האחראי לביצוע הפרוייקט.
- מינוי מנהל מיוחד לריכוז וניהול הפרוייקט.
- הקמת צוותי עבודה, בתחומי: מתודולוגיה, חשבונאות, מערכות מידע, בסיסי נתונים, נהלים ובקרה - שיבחנו את ההיבטים השונים, בתחומי אחריותם ויקבעו את הכללים, הפרמטרים ושיטות העבודה - בנושאים שנכללו בטייטה ההוראה - שיישמו בבנק ויהוו בסיס לאיפיון ופיתוח מערכות המידע הנדרשות ליישום ההוראות.
- הקמת צוותי קשר עם צוותים מקבילים בחברה האם שיקבעו את דפוסי הפעולה הנחוצים לאיפיון ושדרוג מערכות המידע היעודיות לביצוע הפרוייקט.

מכיוון שהבנק טרם גיבש את עמדתו בנושאי המתודולוגיה ובסיסי הנתונים הכלולים בהוראה (לרבות: השיטות לפיצול תיק האשראי, השיטות לקביעת "קבוצות הומוגניות" והתאמת שיעור ההפרשה להפסדי אשראי - לכל אחת מהקבוצות), ומאחר שההנחיות הכלולות בטייטה ההוראה שהופצה על ידי בנק ישראל - טרם אושרו סופית - לא ניתן להעריך, בשלב זה את השלכות יישום טייטה ההוראה, לכשתאושר - על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

ג. רפורמה במערכות התשלומים והסליקה הבנקאיות

בעקבות סקר שנערך על ידי "קרן המטבע הבינלאומית", שהצביע על אי עמידתה של מערכת הסליקה שהיתה נהוגה בישראל, בסטנדרטים המקובלים בבנקים מרכזיים אחרים בעולם וחשפה את הבנק המרכזי לסיכוני "כשל סליקה" - החליט בנק ישראל לאמץ את הסטנדרטים הבינלאומיים בנושא זה ולהנהיג מערכת לסליקת תשלומים גדולים ב"זמן אמת" (RTGS), המאפשרת סליקת תשלומים בין בנקאיים רק בעת שקיימת נזילות מספיקה כנגד התשלומים. הסליקה תבוצע באמצעות המערכת ב"זמן אמת" ותהיה סופית.

במסגרת שלבי הביניים בפרוייקט, יישם בנק ישראל את השינויים הבאים במשטר הסליקה הבינבנקאי:

- החל מיום 1.11.2005 בוטל ההסדר שאיפשר לבנקים "לסחור בנזילות" בפיגור של יום (לאחר שהתברר תוצאות הסליקה).
- החל מיום 1.9.2005 ביטל בנק ישראל את ההסדר שאיפשר לבנקים לקבל "הלוואות מוניטריות במכסות" והחל להעמיד במקומן "חלון הלוואות" יומי ללא מכסה - כנגד בטחונות, בריבית העולה בשיעור של 1% על "ריבית בנק ישראל".
- החל מיום 21.2.2006, הוארכה שעת הסיום של "יום העסקים" הבנקאי מ-15:00 ל-18:30.

ביום 30.7.2007 הושק בהצלחה השלב הראשון של המערכת על ידי בנק ישראל - הכולל את ה"מסלוקות הרב צדדיות" (מס"ב, מסלוקת השקים ומסלוקת הבורסה), עסקאות סחר נזילות בין בנקאיות ומרכזי הנזילות של בנק ישראל. הפעלתה המלאה של המערכת - הכוללת גם העברות כספיות בין לקוחות ובין חדרי עסקאות - הושקה בתחילת חודש ספטמבר 2007. בהמשך לכך, פרסם בנק ישראל ביום 31 באוקטובר 2007 הנחיה, לפיה - נאסר על הבנקים, החל מיום 4.11.2007, לבצע העברות כספיות בסכום העולה על 3 מיליון ש"ח - שלא באמצעות המערכת החדשה.

הצטרפות הבנק להסדרי הסליקה החדשים, כאמור - עוגנה בהסכמים שנחתמו בחודש יולי 2007 בין הבנק לבנק ישראל ולמסלוקת הבורסה (המתירים למסלוקת הבורסה להפעיל מערכת לניהול בטחונות - במקרה של "כשל סליקה").

הסכמים אלו כוללים הסדרים שנועדו להבטיח את סופיות הסליקה. במסגרת הסדרים אלו הסכימו התאגידים הבנקאיים השותפים להסכם - ליישום מנגנון שיופעל אוטומטית במקרה של "כשל סליקה" - ויחייב את הבנקים לשאת בעלות שנגרמה עקב "כשל הסליקה" - על פי משקלו היחסי של כל בנק.

הסדרי הסליקה החדשים חושפים את הבנק (כמו גם את יתר התאגידים הבנקאיים) לתנועות כספיות גדולות ב"זמן אמת". לפיכך, עשוי הבנק להזדקק, מעת לעת, לקבלת אשראי לפרקי זמן קצרים מבנק ישראל. במטרה להבטיח את התשלום המלא של הסכומים שיגיעו לבנק ישראל בגין האשראי שמתעתד הבנק לקבל מבנק ישראל - שעבד הבנק ביום 23 ביולי 2007, לטובת בנק ישראל - בשעבוד צף, בדרגה ראשונה - את כל החזקותיו באגרות חוב של ממשלת ישראל, הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק.

בנוסף, הפקיד הבנק ביום 29.7.07 (במסגרת הסכמתו להפעלת מערכת לניהול בטחונות על ידי מסלוקת הבורסה, כאמור), לחשבון בנק ישראל המתנהל במסלוקת הבורסה - אגרות חוב בסכום של כ-540 מיליון ש"ח.

ד. חקירה בנושא "חוק איסור הלבנת הון"

ביום 7 במרס 2006, פתחה משטרת ישראל בחקירה גלויה, בנושא: "חשד לביצוע עבירות על החוק לאיסור הלבנת הון", באחד מסניפי הבנק. במהלך החקירה נעצרו למשך מספר ימים ארבעה מעובדי הבנק הקשורים לסניף ונחקרו מספר עובדים נוספים, לרבות ארבעה מחברי הנהלת הבנק.

למיטב ידיעת הבנק, עיקר החקירה בנושא זה הסתיים - וחומר החקירה הועבר לעיון הפרקליטות, שהחליטה עד כה להגיש כתב אישום כנגד אחד מעובדי הסניף לשעבר (שהושעה מתפקידו עוד במהלך החקירה), ולסגור את תיקי החקירה כנגד יתר העובדים. לאור האמור לעיל מעריכה הנהלת הבנק כי לחקירה לא תהיינה השלכות מהותיות, אם בכלל, על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

ה. הרחבת שיתוף הפעולה עם חברת האם

בתקופת הדוח, החל הבנק בביצוע סקר - המבוצע בשיתוף עם חברת האם - במסגרתו נערך מיפוי של תהליכים תפעוליים בשני הבנקים - במטרה לבחון אפשרות לשיתוף פעולה בין הבנקים בתהליכים תפעוליים ומנהלתיים שונים - בכדי לשפר את איכות השרות ולייעל את תהליכי העבודה. בשלב זה גובשו מספר המלצות לגבי תהליכים בנושא: תפעול, נכסי לקוחות, בנקאות ישירה, ועוד. בשלב זה, לא ניתן עדיין להעריך את החסכון בעלויות עקב ייעול התהליכים התפעוליים. החלטות בנושאים אחרים טרם יושמו ולא ניתן להעריך בשלב זה את השפעתן - לכשייושמו - על תוצאות פעילותו של הבנק בעתיד.

ו. איתור והשבת נכסים של נספי השואה

בחודש פברואר 2000 הוקמה על ידי הכנסת ועדת חקירה פרלמנטרית בנושא: "איתור והשבת נכסים של נספי השואה" - במקביל לוועדות בדיקה ואיתור אחרות שהוקמו ברחבי העולם בנושא זה.

בין היתר, בחנה הוועדה היבטים הקשורים בכספי לקוחות שהוחרמו על ידי שלטונות המנדט הבריטי במהלך מלחמת העולם השנייה - ובחשבונות בנק רדומים שנותרו בבנקים. עבודת הוועדה (שפעלה במשך 4 שנים) כללה גם את הבנק - על אף שהבנק הוקם רק ביום 31 בדצמבר 1971, משום שהבנק רכש בעת הקמתו את הנכסים וההתחייבויות בישראל של סניפי בנק ברקליס אינטרנשיונל בע"מ (להלן: "בנק ברקליס") שפעל בתקופה שנבדקה על ידי הוועדה בישראל.

ביום 3 בנובמבר 2004 פרסמה הועדה, דו"ח המפרט את ממצאי הועדה לגבי כל הבנקים שנבחנו על ידה. הדו"ח מפרט, בהתייחס לבנק, את העובדות והמסקנות הבאות:

- הועדה בדקה כ-3,400 חשבונות, שהיו לקוחות "בנק ברקליס" - בתקופה הנבדקת.
 - לגבי מרביתם (כ-3,000 חשבונות), קבעה הועדה - כי חשבונות אלו לא השתייכו לנספי שואה, או שלא ניתן היה לקבוע את השתייכותם ברמת ודאות מספקת.
 - לגבי מקצתם (כ-400 חשבונות), נקבע על ידי הועדה - כי קיימת סבירות גבוהה שהכספים שהופקדו בהם השתייכו לנספי שואה, אך מכיוון שהם הוחרמו על ידי שלטונות המנדט הבריטי בזמן מלחמת העולם השנייה - ולא הושבו על ידם (או שהושבו ב"ערך חסר") - המדינה היא שנושאת באחריות לכספים ולחוסרים אלו (מכח הסכמים שנחתמו בין המדינה לממשלת בריטניה, עם סיום המנדט הבריטי).
- לפיכך, קבעה הועדה כי לבנק אין כל חבות בגין כספים של לקוחות שנספו בשואה (בשונה מהמסקנות שנקבעו לגבי בנקים אחרים שנבדקו על ידי הועדה).

במטרה לממש את ממצאי ועדת החקירה הפרלמנטרית (שהתייחסו, כאמור, לכל הבנקים שפעלו בארץ ישראל בתקופת מלחמת העולם השנייה) - הוקמה על ידי המדינה ביום 31 באוגוסט 2006, ה"חברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ" (להלן: "החברה").

ביום 21 ביוני 2007 פנתה החברה, באמצעות יועציה המשפטיים, לבנק - בבקשה להמציא לה רשימות של נכסים שבעליהם לא יצרו קשר עם הבנק ממועד פרוץ מלחמת העולם השנייה וכל נתון או מסמך אחר הקשור לנכסים של נספי השואה. פניית החברה מתבססת, בין היתר, על ממצאי ועדת החקירה הפרלמנטרית - ומציינת, כי לאור הממצאים הנ"ל - הבנק מחזיק, או החזיק בכ-400 חשבונות השייכים לכאורה לנספי השואה. לאור זאת, ציינה החברה, כי יש בכוונתה להעריך את חבותו של הבנק בנושא זה ולדרוש את פרעונה. עד כה טרם הועברה לבנק הערכת החברה.

כאמור, הבנק העביר בשעתו לוועדת החקירה את כל המסמכים והנתונים הרלוונטיים שהיו ברשותו. לאור מסמכים אלו ונתונים אחרים עליהם התבססה ועדת החקירה - קבעה הועדה, כאמור, כי בבנק לא נותרו נכסים השייכים לנספי השואה, וממילא אין לו כל חבות בנושא זה. מאידך, הוטל על המדינה לשאת במלוא החבות בגין הנכסים שהופקדו ב"בנק ברקליס" לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה והוחרמו על ידי שלטונות המנדט הבריטי (לרבות החשבונות אליהם התייחסה החברה בפנייתה לבנק).

לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על ממצאי ועדת החקירה הפרלמנטרית ועל ממצאי בדיקות נוספות שנערכו בנושא - הבנק איננו מחזיק בנכסים כלשהם של נספי השואה, ולפיכך לא צפויה לבנק כל חבות בנושא זה.

ז. תיקון להוראות הדווח בנושא: "תשואת הרווח הנקי על ההון"

ביום 2.5.2007 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדווח לציבור בנושא זה. על פי התיקון יתבססו חישובי התשואה ביחס להון - על "ההון הממוצע" בתקופת הדווח (הכולל גם רווחים שוטפים שנצברו בתקופת הדווח) - במקום על ההון ל"תחילת התקופה", כפי שהיה נהוג עד לאותו מועד. התיקון חל על הדוחות הכספיים הנערכים לתקופות שמיום 1 בינואר 2007 ואילך. לאור התיקון להוראות, כאמור - הוצגו נתוני תשואת הרווח ביחס להון העצמי - בהתאם להנחיות החדשות.

החישוב על פי כללים אלו הקטין את שיעור תשואת הרווח הנקי ביחס להון, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2007 בשיעור של כ-1.0 נקודות האחוז (ברבע השלישי של השנה - בשיעור של 0.1 נקודות האחוז). נתוני ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש - על מנת להתאים את נתוני תשואת הרווח ביחס להון העצמי - לכללים החדשים (שיעורי התשואה להון, שחושבו בהתאם להנחיות הקודמות לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006, היו: 6.6%-11.5% - בהתאמה; בשנת 2006 - 5.8%).

ח. הצהרה לגבי גילוי בדוחות הרבעוניים והשנתיים של תאגידים בנקאיים

בעקבות חוק סרבנס אוקסלי (Sarbanes - Oxley), שנחקק בארה"ב במטרה לשפר את הדיוק, האמינות והשקיפות בדוחות הכספיים של החברות הציבוריות (לאור השערוריות החשבונאיות שנחשפו שם) - פרסם המפקח על הבנקים בחודש נובמבר 2004 תיקון להוראות הדווח לציבור (המתבסס על סעיף 302 בחוק האמור), לפיו מחויבים המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית - במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות אלו.

במטרה לבסס הצהרות אלו נבחנו על ידי הבנק - בסיוע חברת יעוץ חיצונית - תהליכי הפקת והעברת המידע - הקשור לדוחות הכספיים - ביחידות השונות של הבנק ונבדקו הבקורות הקיימות בתהליכים אלו.

במסגרת בחינה זו מופו תהליכי העברת המידע ותועדו במפורט - לרבות תהליכי הבקרה המיושמים בתהליכים אלו.

קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות מנכ"ל הבנק הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

בהסתמך על ממצאי בחינה מפורטת זו ותוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק את האפקטיביות של הבקורות והנהלים בתקופה המכוסה בדוח זה - לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, הסיקו - כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק - הינן אפקטיביות כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

כמו כן, במהלך הרבעון שמסתיים ביום 30.9.2007, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דווח כספי.

ט. אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דווח כספי

בהמשך להנחיות שהוצאו על ידי המפקח על הבנקים בנושא הצהרות ההנהלה לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים - המבוססות על סעיף 302 בחוק Sarbanes - Oxley (ראה סעיף ח', לעיל) - הוציא המפקח על הבנקים, בחודש דצמבר 2005, הוראה בדבר: "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דווח כספי", המבוססת על סעיף 404 בחוק האמור.

בהתאם להוראה זו יכלול בכל דוח שנתי "דוח בקרה פנימית", שיכלול:

- הצהרה על אחריות ההנהלה לקיומו ותחזוקתו של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על דווח כספי.
- הערכה לגבי יעילותם של מערך ונהלי הבקרה הפנימית על דווח כספי. הערכת התאגיד הבנקאי, כאמור, תבוקר על ידי רואה החשבון המבקר - בהתאם לתקני ביקורת שיאומצו או שיתפרסמו על ידי PCAOB, ובסיומה תומצא על ידו חוות דעת.

על פי ההוראה, צפוי יישומה החל מהדוחות השנתיים ליום 31 בדצמבר 2008. בנוסף, הונחו התאגידים הבנקאיים להשלים את שלב ההערכות המקדימה לביצוע פרויקט שיבסס את ההצהרות הנדרשות, כאמור, לרבות: תכנון הפרויקט, מינוי צוות היגוי, הגדרת הבקרה הפנימית והיקף העבודה, קביעת המתודולוגיה, קביעת תכנית עבודה, ועוד - עד ליום פרסום הדוח לרבעון הראשון של שנת 2006. במהלך שנת 2006 השלים הבנק את שלב ההערכות המקדימה, בהתאם למועדים שנקבעו והחל בביצוע הפרויקט בהתאם להוראה.

לצורך ביצוע הפרויקט, התקשר הבנק (בשיתוף חברת האם), עם חברת ייעוץ חיצונית המלווה את הבנק בביצוע הפרויקט. במסגרת זו נערכו הכשרות והדרכות מתאימות לעובדי הבנק הרלבנטיים, נסקרו התהליכים העסקיים בבנק - המשלימים על הדווח הכספי והוערכה חשיפת הבנק ל"סיכוני דווח כספי" בכל אחד מתהליכים אלו. בנוסף נערך בשנת 2006 "פרויקט מקדים" שכלל בחינה מפורטת של אחד התהליכים העסקיים בבנק, ומופח חשיפות הבנק ל"סיכוני דווח כספי" הקיימות בתהליך זה והבקורות הקיימות בגין חשיפות אלו. תוצאות הבחינה ותוצריה הוצגו בפני וועדת ההגוי של הפרויקט במטרה לגבש "אב טיפוס" שימש כמתווה לביצוע הפרויקט כולו. בתקופת הדוח הושלמו תהליכי סקירה ותיעוד הבקורות בגין כ-50% מתהליכים המשפיעים על הדווח הכספי. בנוסף, בוחן הבנק רכישת מערכת תכנה ייעודית, בשיתוף עם חברת האם, המיועדת לניהול הפרויקט.

15. דוח סקירה של רואי החשבון

רואה החשבון המבקר של הבנק הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לעניין הודעת צד ג' שהוגשה נגד הבנק (ראה באור 2 ב' (3) לתמצית הדוחות הכספיים).

16. שינויים בדירקטוריון

- ביום 19.4.07 פרש מר רון ברקמן* מדירקטוריון הבנק.
- ביום 25.06.07 מונה מר נחום לנגנטל* כחבר בדירקטוריון הבנק.

* דירקטור חיצוני

יעקב טננבאום
מנהל כללי

שלמה זהר
יו"ר הדירקטוריון

25 בנובמבר, 2007

נתונים כספיים עיקריים

שעור השני באחוזים	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום	
	30.9.2006 מיליוני ש"ח	30.9.2007 מיליוני ש"ח
18.1	409	483
(23.5)	81	62
15.2	223	257
(2.9)	*451	438
140.0	100	240
198.1	52	155

רווח ורווחיות

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח מפעולות רגילות לפני מסים
רווח נקי

* כולל "מענק הפרטה" - בסך 37 מיליון ש"ח.

שעור השני לעומת				
31.12.2006 באחוזים	30.9.2006 באחוזים	31.12.2006 מיליוני ש"ח	30.9.2006 מיליוני ש"ח	30.9.2007 מיליוני ש"ח
4.5	3.8	17,280	17,396	18,051
3.1	4.1	*12,583	*12,459	12,973
26.0	25.3	*1,988	*2,000	2,505
4.1	1.7	14,484	14,823	15,081
11.3	14.9	1,160	1,124	1,291

מאזן - סעיפים עיקריים

סך כל המאזן
אשראי לציבור
ניירות ערך
פקדונות הציבור
הון עצמי

* סווג מחדש

31.12.2006 באחוזים	30.9.2006 באחוזים	30.9.2007 באחוזים
6.7	6.5	7.2
12.7	13.1	13.2
*72.8	*71.6	71.9
83.8	85.2	83.5
49.8	49.4	58.7
35.4	35.3	34.7
0.9	0.9	0.6
2.7	*2.7	2.8
*5.6	*6.5	17.2

יחסים פיננסיים עיקריים

הון עצמי לסך מאזן
הון לרכיבי סיכון
אשראי לציבור לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך המאזן
הכנסות תפעוליות להוצאות תפעוליות
הכנסות תפעוליות לסך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים מתוך האשראי לציבור
מרווח פיננסי כולל
תשואת הרווח הנקי להון העצמי

* הוצג מחדש

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
	8.26	194	*9,700		7.63	193	10,415
		2	166			1	121
8.20		196	9,866	7.60		194	10,536
	(4.38)	(103)	*9,516		(3.02)	(76)	10,235
		(3)	210			(2)	170
(4.40)		(106)	9,726	(3.03)		(78)	10,405
3.80	3.88			4.57	4.61		
	5.91	54	3,718		14.68	145	4,142
		-	-			2	60
5.91		54	3,718	14.65		147	4,202
	(4.82)	(38)	3,229		(14.67)	(106)	3,065
		-	-			5	430
(4.82)		(38)	3,229	(12.16)		(101)	3,495
1.09	1.09			2.49	0.01		
	(8.02)	(64)	3,103		(11.51)	(87)	2,889
		(22)	1,405			(15)	2,200
(7.44)		(86)	4,508	(7.81)		(102)	5,089
	8.58	66	2,975		13.65	114	3,172
		31	1,354			3	1,784
8.65		97	4,329	9.15		117	4,956
1.21	0.56			1.34	2.14		
	4.53	184	16,521		5.87	251	17,446
		(20)	1,571			(12)	2,381
3.67		164	18,092	4.90		239	19,827
	(1.92)	(75)	15,720		(1.68)	(68)	16,472
		28	1,564			6	2,384
(1.09)		(47)	17,284	(1.33)		(62)	18,856
2.58	2.61			3.57	4.19		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ⁵

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות
מימון^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש

סקירת הנהלה (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר

2006				2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
		117				177	
		1				1	
		1				1	
		13				9	
		132				188	
		(22)				(19)	
		110				169	
		16,521				17,446	
		21				46	
		134				209	
		(77)				(71)	
		16,599				17,630	
		15,720				16,472	
		15				49	
		*242				336	
		15,977				16,857	
		622				773	
		465				509	
		(16)				(16)	
		*1,071				1,266	

סך הכל הכנסות מימון מנכסים כספיים נטו, לרבות נגזרים הכנסות מימון אחרות: בגין אופציות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משוברים שהופרדו) עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות⁶ רווח מפעילות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת) רווח מפעילות מימון לאחר ההפרשה לחובות מסופקים סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4,א} נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁷ נכסים כספיים אחרים^א הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים סך כל הנכסים הכספיים סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון^א התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁷ התחייבויות כספיות אחרות^א סך כל ההתחייבויות הכספיות סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות נכסים לא כספיים התחייבויות לא כספיות סך כל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש

סקירת הנהלה (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני \$ ארה"ב				מיליוני \$ ארה"ב			
אחוזים				אחוזים			
	5.55	10	706		4.03	7	684
		3	319			8	521
5.14		13	1,025	5.05		15	1,205
	(3.68)	(6)	676		(2.64)	(5)	751
		(3)	308			(6)	422
(3.80)		(9)	984	(3.76)		(11)	1,173
1.34	1.87			1.29	1.39		

מטבע חוץ נומינלי ב-\$ ארה"ב⁵

נכסים^{4, 4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ נכסים

התחייבויות^{4A}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

הערות לגבי הנתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה

1. הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
3. מכשירים נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות).
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 1.0, (2.2) ו-0 מיליוני ש"ח, במגזרים: הלא צמוד, צמוד מדד והמט"ח, בהתאמה.
- 4A. למעט מכשירים נגזרים.
5. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
8. שיעור התשואה על בסיס שנתי.

סקירת הנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר						
2006				2007		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸		
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)
נגזרים ³	נגזרים	מימון	מימון	נגזרים ³	נגזרים	מימון
אחוזים	מיליוני ש"ח			אחוזים	מיליוני ש"ח	
	7.97	564	*9,544		7.32	553
		6	151			5
7.92		570	9,695	7.29		558
	(4.06)	(287)	*9,460		(3.15)	(235)
		(6)	168			(5)
(4.08)		(293)	9,628	(3.17)		(240)
3.84	3.91			4.12	4.17	
	7.02	198	3,788		8.43	250
		-	-			3
7.02		198	3,788	8.42		253
	(5.95)	(144)	3,253		(7.70)	(174)
		-	-			(29)
(5.95)		(144)	3,253	(7.89)		(203)
1.07	1.07			0.53	0.73	
	(2.67)	(62)	3,112		0.77	17
		(10)	1,424			97
(2.12)		(72)	4,536	3.06		114
	3.63	81	2,960		0.56	13
		30	1,402			(72)
3.39		111	4,362	(1.64)		(59)
1.27	0.96			1.42	1.33	
	5.72	700	16,444		6.48	820
		(4)	1,575			105
5.18		696	18,019	6.44		925
	(2.99)	(350)	15,673		(3.30)	(396)
		24	1,570			(106)
(2.53)		(326)	17,243	(3.66)		(502)
2.65	2.73			2.78	3.18	

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ⁵

נכסים^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות
מימון^{4,4}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³
סה"כ התחייבויות

פער הריבית

* סווג מחדש

סקירת הנהלה (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

בסכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2006				2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
אחוזים				אחוזים			
		370				423	
		5				3	
		3				3	
		31				54	
		409				483	
		(81)				(62)	
		328				421	
		16,444				17,000	
		23				34	
		165				180	
		(79)				(73)	
		16,553				17,141	
		15,673				16,078	
		18				52	
		*241				283	
		15,932				16,413	
		621				728	
		478				503	
		(17)				(15)	
		*1,082				1,216	

סך הכל הכנסות מימון מנכסים כספיים נטו, לרבות נגזרים

הכנסות מימון אחרות:

בגין אופציות

בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (לא כולל אופציות, נגזרים

בגידור, ב-ALM ונגזרים משוכצים שהופרדו)

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות⁶

רווח מפעילות מימון לפני

ההפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)

רווח מפעילות מימון לאחר

ההפרשה לחובות מסופקים

סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון^{4, 4A}

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים⁷

נכסים כספיים אחרים^{4A}

הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים

סך כל הנכסים הכספיים

סך הכל התחייבויות כספיות

שגרמו הוצאות מימון^{4A}

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים⁷

התחייבויות כספיות אחרות^{4A}

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על

התחייבויות כספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך כל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש

סקירת הנהלה (המשך)

שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד¹ (המשך)

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר							
2006				2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸				שיעור הכנסה (הוצאה) ⁸			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ²
נגזרים ³	נגזרים	מימון		נגזרים ³	נגזרים	מימון	
מיליוני \$ ארה"ב				מיליוני \$ ארה"ב			
אחוזים				אחוזים			
	5.14	26	686		5.07	25	678
		9	314			21	504
4.66		35	1,000	5.27		46	1,182
	(3.32)	(16)	653		(3.25)	(18)	731
		(8)	309			(15)	416
(3.33)		(24)	962	(3.82)		(33)	1,147
1.33	1.82			1.45	1.82		
פער הריבית							

מטבע חוץ נומינלי ב-\$ ארה"ב:⁵

נכסים^{4, 6}

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ התחייבויות

נכסים⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ נכסים

התחייבויות⁴

השפעת נגזרים ALM ומשובצים³

סה"כ התחייבויות

הערות לגבי הנתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה

1. הנתונים כלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
3. מכשירים נגזרים מגדרים, נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות).
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 2.2, 8.9 ו-0 מיליוני ש"ח, במגזרים: הלא צמוד, צמוד מדד והמט"ח, בהתאמה.
- 4א. למעט מכשירים נגזרים.
5. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
8. שיעור התשואה על בסיס שנתי.

הצהרה (Certification) לגבי הגילוי בדוחות ליום 30 בספטמבר 2007

אני, יעקב טננבאום, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 30 בספטמבר 2007 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח הבנק, וכן:
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - 4.2 הערכנו את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.3 גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי.
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

יעקב טננבאום
מנכ"ל הבנק

25 בנובמבר, 2007

הצהרה (Certification) לגבי הגילוי בדוחות ליום 30 בספטמבר 2007

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 30 בספטמבר 2007 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח הבנק, וכן:
 - 4.1 קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - 4.2 הערכנו את היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו.
 - 4.3 גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה, שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - 5.1 את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי.
 - 5.2 כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אבי רישפן
חשבונאי ראשי

25 בנובמבר, 2007

25 בנובמבר 2007

לכבוד

הדירקטוריון של בנק מרכזי דיסקונט בערבון מוגבל

תל-אביב

א.ג.נ.,

הנדון: סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים לתקופות של

תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

לבקשתכם, סקרנו את תמצית מאזן הביניים המאוחד של בנק מרכזי דיסקונט בערבון מוגבל וחברות מאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2007, את תמצית דוח הרווח והפסד המאוחד ואת תמצית הדוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו באותו תאריך.

סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת הדוחות הכספיים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

הומצאו לנו דוחות של רואי חשבון אחרים בדבר סקירת תמצית דוחות ביניים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן ליום 30 בספטמבר 2007 מסתכמת בסך 2 מיליון ש"ח.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוויים דעה על תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים.

בביצוע סקירתנו, לרבות עיון בדוחות רואי חשבון אחרים, כאמור לעיל, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך, שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להחשב כדוחות הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 2 ב' (3) לדוחות הכספיים, בדבר הודעת צד ג' שהוגשה נגד הבנק.

בכבוד רב,

סומך חייקין

זיו האפט

רואי חשבון

רואי חשבון

מבקרים משותפים

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2006 (מבוקר)	30 בספטמבר 2006 (בלתי מבוקר)	30 בספטמבר 2007 (בלתי מבוקר)	
			נכסים
2,266	2,468	2,105	מזומנים ופקדונות בבנקים
* 1,988	* 2,000	2,505	ניירות ערך
* 12,583	* 12,459	12,973	אשראי לציבור
9	9	9	אשראי לממשלה
4	4	2	השקעה בחברות כלולות
331	329	343	בניינים וציוד
99	127	114	נכסים אחרים
<u>17,280</u>	<u>17,396</u>	<u>18,051</u>	סך הכל נכסים
			התחייבויות והון
14,484	14,823	15,081	פקדונות הציבור
372	196	394	פקדונות מבנקים
55	52	52	פקדונות הממשלה
754	774	738	כתבי התחייבות נדחים
455	* 427	495	התחייבויות אחרות
<u>16,120</u>	<u>16,272</u>	<u>16,760</u>	סך הכל התחייבויות
1,160	1,124	1,291	הון עצמי
<u>17,280</u>	<u>17,396</u>	<u>18,051</u>	סך הכל התחייבויות והון

אבי רישפון
סמנכ"ל בכיר,
חשבונאי ראשי

יעקב טננבאום
מנהל כללי

שלמה זהר
יו"ר הדירקטוריון

* סווג מחדש.

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 בנובמבר 2007
הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2006	2006	2007	2006	2007
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
552	409	483	132	188
115	81	62	22	19
437	328	421	110	169
255	188	211	63	72
12	8	16	(1)	-
36	27	30	9	9
303	223	257	71	81
*376	*282	260	*74	95
84	62	67	22	23
*148	*107	111	*36	37
608	451	438	132	155
132	100	240	49	95
72	48	84	19	27
60	52	156	30	68
1	-	(1)	-	(1)
61	52	155	30	67
0.49	0.42	1.25	0.24	0.54
0.05	0.04	0.13	0.02	0.05
124,270	124,270	124,270	124,270	124,270
1,600	1,600	1,600	1,600	1,600

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים

רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות

עמלות

רווח (הפסד) מהשקעות במניות, נטו

הכנסות אחרות

סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות

משכורות והוצאות נלוות

אחזקה ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח נקי מפעולות רגילות

רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, נטו

רווח נקי

רווח נקי למניה (באלפי שקלים חדשים)

- מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב

- מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב

כמות המניות לצורך החישוב הנ"ל

- מניות בנות 0.1 שקלים חדשים

- מניות בנות 0.01 שקלים חדשים

* סווג מחדש

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון העצמי

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2006			2007		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
הון וקרנות	הון	סה"כ	הון וקרנות	הון	סה"כ
	203	1,090		203	1,260
	-	7		(58)	(58)
	-	(3)		22	22
	-	30		67	67
	203	921		1,088	1,291

יתרה לתחילת התקופה
התאמות בגין הצגת ניירות ערך
זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
התאמת ערך
השפעת המס המתייחס
רווח נקי לתקופה
יתרה לסוף התקופה

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2006			2007		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
הון וקרנות	הון	סה"כ	הון וקרנות	הון	סה"כ
	175	880		203	1,160
	-	(18)		-	(20)
	-	-		-	(18)
	-	7		-	14
	28	-		-	-
	-	52		-	155
	203	921		1,088	1,291

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך
זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
התאמת ערך
נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
השפעת המס המתייחס
מענק המדינה לעובדים ("הפרטה")
רווח נקי לתקופה
יתרה לסוף התקופה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2006		
(מבוקר)		
הון וקרנות	הון	סה"כ
	175	880
	-	28
	-	(2)
	-	(10)
	28	-
	-	61
	203	957

יתרה לתחילת השנה
התאמות בגין הצגת ניירות ערך
זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
התאמת ערך
נזקף לרווח והפסד בגין מימושים
השפעת המס המתייחס
מענק המדינה לעובדים ("הפרטה")
רווח נקי לשנה
יתרה לסוף השנה

* העודפים ליום 30.9.2007 כוללים התאמה בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו, בסך 3 מיליוני ש"ח (30.9.2006) - התאמה שלילית בסך 1 מיליוני ש"ח, 31.12.2006 - התאמה חיובית בסך 27 מיליוני ש"ח.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1. מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) דוחות הביניים נערכו על-פי כללי דיווח מקובלים, המיושמים כמתחייב לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור להלן) לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2006. יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2006 והבאורים המצורפים להם.

ב. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישום

- (1) בחודש דצמבר 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, בדבר "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה". תקן זה מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו - 1996, שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות הנובעים מעסקה שבוצעה בין הישות לבין בעל השליטה בה - ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן - וההפרש שבין השווי ההוגן כאמור, לבין התמורה שנקבעה בעסקה - יזקף להון העצמי. התקן חל על עסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה שבוצעו לאחר 1 בינואר 2007, ועל הלוואה שניתנה (או נתקבלה) מבעל שליטה, החל ממועד יישום התקן (גם אם תאריך הביצוע קדם לתאריך יישום התקן). לתאריך פרסום תמצית הדוחות הכספיים, טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאופן אימוץ התקן על ידי תאגידים בנקאיים, אם בכלל.

- (2) בחודש יולי 2006, פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ה - 1968 ומחויבות לדיווח על-פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS - לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים, כי:

- כוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראלים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS, שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
- במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי - זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד, ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (CONVERGENCE) בין תקני דיווח ה-IFRS - לבין התקנים אמריקאיים, מאידך.
- לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי - דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ימשיכו להיות ערוכים לפי התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ב. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

(3) ביום 15 באוקטובר 2007 העביר בנק ישראל לעיונם של התאגידים הבנקאיים טיוטת הוראה מעודכנת בנושא: "המדידה והגילוי של חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים, בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים". הטיטה נשלחה לאישור הועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ותידון בישיבת הועדה הקרובה.

טיטת ההוראה מבוססת על התקינה החשבונאית הקיימת בארה"ב לגבי תאגידים בנקאיים. העקרונות הגלומים בבסיס טיטת ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות - בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

השינויים העיקריים שנכללו בטיטת ההוראה, ביחס להוראות הקיימות, הינם:

- הוטל על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשות לירידת ערך נכסים, בגין אשראים בעייתיים, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית" - כמפורט להלן:

- **"הפרשה פרטנית להפסדי אשראי"** - תיושם בגין ירידת ערך של אשראים בעייתיים שהיקפם החוזי עולה על מיליון ש"ח, וכן בגין חייבים בעייתיים מזוהים אחרים (שההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה הקבוצתית").

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תערך בהתבסס על תזרימי התקבולים המהווים הצפויים מהחייבים, או על פי השווי ההוגן של הבטוחות ששועבדו להבטחת אותם אשראים.

- **"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי"** - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות אשראים הומוגניות, המורכבות מאשראים בסכומים קטנים יחסית (כגון: אשראים בגין כרטיסי אשראי, אשראי לדיר, אשראי "צרכני" בתשלומים וכו'), וכן בגין אשראים אחרים - שנבדקו פרטנית - ולא סווגו כ"חובות פגומים". ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי תערך בהתבסס על שיעורי ההפסד שתועדו בעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.

- הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, כגון:

- **"סיכון אשראי נחות" (substandard)** - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב - באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה - אם לא יתוקנו הליקויים.

- **"חוב פגום"** - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו - וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".

על פי טיטת ההוראה יש להחיל את הסווג הנ"ל, גם על: אשראים המצויים בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ויתרות בחשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה - שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4 (ג') בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.

על פי טיוטת ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) בגין חובות פגומים - על בסיס צבירה.

• **"סיכון אשראי בסווג שלילי" (classified)** - המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכויי אשראי) בעייתיים - הכוללת את כל האשראים שסווגו: כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".

• הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בטיטת ההוראה בנושא זה, כי:

• יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד שהותרו כנכס - אינה מוצדקת.

• יש למחוק חשבונאית באופן מיידי (כנגד הפרשה להפסד אשראי), כל חלק של חוב העודף על שווי הבטחונות - שזוהה כסכום שאינו בר גביה.

• אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב - שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים ארועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחייה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.

• לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:

1. חובות בפיגור המובטחים בבטחונות שאינם נדל"ן, או חובות שאינם מובטחים - יימחקו חשבונאית אם תקופת הפיגור בגינם עולה על 150 יום.

2. חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פרוק - יימחקו חשבונאית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס (או הפירוק לפי העניין).

• הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים ונקבעו כללים לעריכת נהלים, תעוד ובקרה פנימית - בגין השיטות וההתליכים לזיהוי מדידה ודווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם.

יישומן של ההנחיות הכלולות בטיטת ההוראה יכנס לתוקף, החל מיום 1 בינואר 2009 ואילך. בנוסף, נקבע בטיטת ההוראה - כי הפרשים שיווצרו במועד היישום לראשונה של ההנחיות החדשות: בין יתרת ההפרשות להפסדי אשראי, על פי ההנחיות הקיימות - לבין יתרתן על פי ההנחיות החדשות - ייזקפו לסעיף העודפים בהון העצמי.

יישום ההנחיות החדשות הכלולות בטיטת ההוראה מחייב הערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות, שאינן מותאמות, בשלב זה, לדווח על פי הכללים החדשים.

מכיוון שהבנק טרם גיבש את עמדתו בנושאי המתודולוגיה ובסיסי הנתונים הכלולים בהוראה (לרבות: השיטות לפיצול תיק האשראי, השיטות לקביעת "קבוצות הומוגניות" והתאמת שיעור ההפרשה להפסדי אשראי - לכל אחת מהקבוצות), ומאחר שההנחיות הכלולות בטיטת ההוראה שהופצה על ידי בנק ישראל - טרם אושרו סופית - לא ניתן להעריך, בשלב זה את השלכות יישום טיוטת ההוראה, לכשתאושר - על תוצאותיו הכספיות של הבנק בעתיד.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות חדשים

(1) בחודש מרס 2007 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 30 בדבר נכסים בלתי מוחשיים, המבוסס על תקן החשבונאות הבינלאומי מס' 38.

התקן קובע כי נכס בלתי מוחשי יוכר, אם ורק אם צפויות (probable) בגינו הטבות כלכליות עתידיות ועלותו ניתנת למדידה באופן מהימן.

על-פי התקן יש לערוך הבחנה בין נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר (שיש להפחיתם על פני תקופה זו), לבין נכסים בלתי מוחשיים אחרים (שאין להפחיתם - אך יש לבדוק קיום נסיבות להפחתה בגין ירידת ערכם, מדי שנה, או במועד קרוב יותר - אם חלו שינויים כלכליים או עסקיים - המחייבים בדיקה זו).

התקן מתיר למדוד נכס בלתי מוחשי (לאחר שהוכר לראשונה), באחת משתי החלופות הבאות:

- על-פי העלות המופחתת של הנכס.
- על-פי סכומו המשוערך, המהווה את שווי ההוגן של הנכס במועד ההערכה מחדש.

התקן חל על הדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007 או לאחר מכן. בתאריך 5 באוגוסט 2007 פרסם בנק ישראל הוראות בנוגע לאופן יישום התקן על ידי התאגידים הבנקאיים, לפיהן - יש להחיל את התקן על הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים במועדים שנקבעו בתקן. עם זאת, נקבע בהוראות - כי יאסר על תאגידים בנקאיים ליישם סעיפים מסוימים בתקן, לרבות הסעיף המתיר למדוד נכס מוחשי בסכום משוערך. ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) בחודש ספטמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 27 - בדבר "רכוש קבוע". התקן עוסק במגוון נושאים הקשורים ב"רכוש קבוע", לרבות: הכרה בנכסים, רישום פחת בגינם, טיפול בפיצוי בגין ירידת ערך של נכס, גריעת נכסים וטיפול בהתחייבות בגין עלויות פירוק ופינוי של פריט ושיקום האתר בו ממוקם הפריט.

בין היתר מתיר התקן, לראשונה - למדוד פריטי רכוש קבוע (שניתן למדוד את שווי ההוגן, באופן מהימן) - על-פי ערכם המשוערך (המהווה את שווי ההוגן במועד ההערכה מחדש) ובנכוי פחת שנצבר. לאחר מכן תבוצענה הערכות מחדש, באופן סדיר, לגבי פריטי רכוש אלה, כדי לוודא ששווי ההוגן אינו שונה מהותית מערכם בספרים. התקן חל על דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2007 ואילך. בעת אימוץ התקן לראשונה נדרש ליישם אותו בדרך של "יישום למפרע", למעט שני חריגים שנבעו בתקן.

בתאריך 5 באוגוסט 2007, פרסם בנק ישראל הוראות בנוגע לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, לפיהן - יש להחיל את התקן על הדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים במועדים שנקבעו בתקן. עם זאת, נקבע בהוראות כי יאסר על תאגידים בנקאיים למדוד את פריטי הרכוש הקבוע שלא על "בסיס עלות". ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. עסקאות בכרטיסי אשראי

ביום 21 בפברואר 2007, פרסם בנק ישראל תיקון להוראות הדווח לציבור, בעקבות פרסום מתכונת הדווח לציבור של חברות כרטיסי האשראי. על-פי ההוראה, תוקנה הגדרת "אשראי לציבור" - באופן שנכללו בה גם "יתרות חוב של הציבור הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי".

על-פי חוות דעת משפטית שקיבל הבנק, יש לראות ביתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי שבוצעו על ידי לקוחות הבנק - באמצעות כרטיסי אשראי שהונפקו ללקוח על ידי הבנק, בשיתוף עם חברת כרטיסי האשראי - כ"אשראי" שנתן הבנק ללקוח (עוד בטרם למשלוח הודעת החיוב על ידי חברת כרטיסי האשראי).

עד ליום 31.12.06 הוצגו יתרות חוב אלו כ"התחייבות תלויה". בעקבות ההנחיות הכלולות בטיטת ההוראה, סווג הבנק בדוחות הכספיים ליום 31.12.2006 ואילך את יתרות החוב האמורות, מסעיף "התחייבויות תלויות" - לסעיף "אשראי לציבור". נתוני ההשוואה לתקופות קודמות סווגו בהתאם. (הסכומים שסווגו מחדש, כאמור ליום 30 בספטמבר 2006, מסתכמים בסך 250 מליון ש"ח).

2. התחייבויות תלויות

א. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי חבות אפשרית של הבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

בבאור 18 ג' (8) ו-(9) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2006, הובאו פרטים בדבר התובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק.

סכום החשיפה המכסימלי הנוסף - בשל תובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, אשר סבירות התממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 בספטמבר 2007 - בסך של 19 מיליון ש"ח.

ב. להלן פרטים לגבי התפתחויות שחלו בתקופת הדוח בנוגע לתובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק.

(1) בבאור 18 ג' (9) (ב) תוארה תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית שהוגשה כנגד הבנק ביום 19.12.2006, על ידי לקוח - שלטענתו חויב על ידי הבנק בעמלות בשיעור מופרז ונגבתה ממנו ריבית בעת שהיתה לו יתרת זכות בחשבון העובר ושכ שלו.

סכום הנזק הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית הסתכם ב-50 מיליון ש"ח. ביום 22.4.2007 דחה בית המשפט המחוזי בחיפה את הבקשה לתביעה ייצוגית.

2. התחייבויות תלויות (המשך)

(2) בבאור 18 ג' 8 (ב) תוארה תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית שהוגשה כנגד הבנק ביום 28 בינואר 2002 על ידי לקוח של הבנק בגין "עלויות עודפות" שנגרמו לו, לטענתו, עקב הליך טכני לפיו נוהג הבנק לרשום בחשבון הלקוח את סכומי הפרעון של המחאות דחיות המגיעות לפרעון במועד מסוים, בשורה נפרדת עבור כל המחאה, במקום לקבץ אותן בשורה אחת.

הסכום הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג - לטענת התובע - את ה"עלויות העודפות" עבור כלל לקוחות הבנק, מסתכם לטענתו, בכ-17 מיליון ש"ח. בתאריך 20 באוקטובר 2003 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת הלקוח ואשר את הגשת התביעה כ"תביעה ייצוגית".

בחודש דצמבר 2003 הגיש הבנק בקשה למתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט, לבית המשפט העליון ובקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין. בקשת הבנק לעיכוב ביצוע פסק הדין התקבלה על ידי בית המשפט.

ביום 25 באוקטובר 2007 החליט בית המשפט העליון לקבל את בקשת הערעור של הבנק, לבטל את החלטת בית המשפט המחוזי ולהחזיר את התביעה לדיון נוסף בבית המשפט המחוזי - מכיוון שהחלטת בית המשפט המחוזי ניתנה קודם לאישורו של "חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו 2006" (להלן: "החוק"). על-פי נוסח החוק, יש לדון בכל ההליכים המשפטיים שהיו תלויים ועומדים, במועד אישור החוק - על-פי הוראות החוק.

(3) בחודש אפריל 2007 הועברה לבנק ולבנקים אחרים (ובכללם חברת האם) "הודעת צד ג'" על ידי בנק זר בגין חמש תובענות שהוגשו כנגדו, לבית משפט בניו יורק, על ידי אזרחים שנפגעו בפעולות טרור (לרבות יורשים ומנהלי עיזבון של אזרחים שנספו בפעולות טרור) - בטענה, שלאותו בנק היתה מעורבות בפעולות הקשורות למימון פעולות וגופים שעסקו בטרור.

התביעות כנגד בנק זה מתבססות על הדין האמריקאי ואינן נוקבות בסכום - בין היתר, משום שחוקים שנחקקו בארה"ב - קובעים פיצוי קבוע לכל נפגע - ללא הוכחת נזק. לטענת אותו בנק (הכלולה בהודעת צד ג'), יש להטיל אחריות - בגין פעולותיו ומחדליו, אם יחויב בדין - על הבנק ובנקים אחרים בישראל (הנכללים בהודעת צד ג'), מבלי לנקוב בחלקם היחסי של כל אחד מהבנקים - ולחייב אותם לשפות אותו במלוא הסכום בו יחויב.

"הודעת צד ג'" שנתקבלה - אינה מציגה כל תימוכין הקושרים את הבנק ויתר הבנקים לפעולות שתוארו בתובענות - ומתמקדת בהיות הבנקים הכלולים ב"הודעת צד ג'", כאמור - בנקים ישראליים.

מפאת הזמן הקצר שחלף ממועד קבלת "הודעת צד ג'" - טרם גובש כתב הגנה על ידי הבנק ולא ניתן להעריך, בשלב זה, את השלכות התביעה על הבנק בעתיד. עם זאת, בכוונת הבנק וחברת האם שלו להגיש בקשה למחיקת "הודעת צד ג'", על הסף.

2. התחייבויות תלויות (המשך)

(4) ביום 16.10.2007 הוגשה על ידי אחד מבעלי מניותיו (להלן: "התובע") של תאגיד (שקיבל בעבר מימון מהבנק למטרת ביצוע פרויקט בניה, ונקלע לקשיים) - דרישה להחזר כספים בגין נזקים שגרמו לו, לטענתו - פעולותיהם של הבנק והמנהל המיוחד שמונה לתאגיד (בשל הקשיים הכספיים אליהם נקלע, כאמור) - שנעשו תוך רשלנות וגרימת הוצאות מיותרות והפסדים כספיים ניכרים לתאגיד - תוך העדפת האינטרסים של הבנק ושל אחרים - על טובת התאגיד.

הדרישה הכספית להחזר הנזקים - המוערכים על ידי התובע בכ-41 מיליון ש"ח - הוגשה כנגד הבנק והמנהל המיוחד.

על אף שמרבית טענותיו של התובע מופנות כלפי המנהל המיוחד, סבור התובע כי יש להטיל גם על הבנק אחריות בגין פעולותיו של המנהל המיוחד, מכיוון שהמנהל המיוחד שימש גם כבא כוחו של הבנק ופעולותיו בוצעו בידיעת הבנק.

בנוסף, מיחס התובע לבנק נזקים ספציפיים בסך של כ-12 מיליון ש"ח (מתוך כלל הנזקים, כאמור), בשל סכומי עמלות עודפים שגבה הבנק מחשבון החברה, בגין תשלומי יתר למפקחי הבניה ובשל "הפרשים", לכאורה - בין הריבית על האשראי (השקלי) שהעמיד הבנק לחברה, לבין הריבית על האשראי (הדולרי) שבקשה החברה.

הנהלת הבנק סבורה כי הבנק פעל כשורה והסכומים אותם גבה הבנק מהחברה, בוצעו בהתאם למערכת ההסכמים שנחתמה בין הבנק לחברה. בשלב זה טרם ננקטו על ידי הלקוח הליכים משפטיים נוספים.

3. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות

בעקבות החלטות שקיבלו מספר בנקים במערכת הבנקאית - במחצית השניה של שנת 2006 - לעדכן את תעריפי העמלות בגין השרותים הניתנים על ידם במספר תחומים, לאחר שתמה התקופה שבה התחייבו הבנקים להקפיא את תעריפי העמלות - התפתח דיון ציבורי בנושא זה. במהלך הדיון נשמעו קריאות מצד גופים צרכניים המצדדות בהגברת הפיקוח על הבנקים בנושא זה.

בהמשך לכך נפתחו בכנסת הליכי חקיקה בנושא זה, שכללו ארבע הצעות חוק פרטיות מטעם חברי הכנסת והצעת חוק נוספת מטעם הממשלה. בדיון שהתקיים ביום 20 ביוני 2007 בועדת הכנסת הוחלט למזג את כל חמש הצעות החוק הנ"ל להצעת חוק אחת - הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12) התשס"ז - 2007.

המטרות שעמדו בבסיס הצעת החוק כללו, בין היתר:

- יצירת אחידות בשמות השרותים הבנקאיים.
- צמצום מספר השרותים שבשלם נגבות עמלות.
- שיפור יכולת התמצאות הלקוחות במחירי השרותים הבנקאיים, והשוואה בינם למחירים בבנקים אחרים.

3. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות (המשך)

ביום 26 ביוני 2007, אישרה הכנסת את חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז - 2007. עיקרי ההוראות שנכללו בחוק, הינן כדלקמן:

- הוטל על הנגיד, לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת, לקבוע את רשימת השירותים שבגינם רשאי תאגיד בנקאי לגבות עמלות מלקוחותיו ("התעריפון המלא") ואת אופן חישובן של העמלות שניתן לגבות בגין שירותים אלה.
- הנגיד רשאי לקבוע "תעריפונים מצומצמים" (המהווים חלק מ"התעריפון המלא") לגבי סוגים מסוימים של שירותים בנקאיים או לגבי סוגי לקוחות מסוימים.
- תאגיד בנקאי יוכל להוסיף שירות נוסף, שאינו כלול ב"תעריפון המלא" - רק לאחר הגשת בקשה מנומקת למפקח על הבנקים. המפקח יהיה רשאי לאשר את הבקשה או לדחותה - בתוך 30 יום מקבלת הבקשה.
- הנגיד יהיה רשאי לקבוע "סל שירותים בנקאיים", שתאגיד בנקאי יחויב להציע ללקוחותיו, ושכגינם תגבה עמלה כוללת אחת.
- הנגיד רשאי להכריז על שירותים בנקאיים מסוימים כ"שירותים ברי פיקוח", בהתקיים אחת העילות הבאות:

1. התשלום בגין השירות עלול להפחית את התחרות בגין אותו שירות.
 2. הלקוח יכול לקבל את השירות רק בתאגיד הבנקאי שבו מתנהל חשבונו.
 3. מדובר ב"שירות חיוני" ויש צורך בפיקוח עליו מטעמים של טובת הציבור.
- הנגיד יהיה רשאי לקבוע לגבי "שירות ברי פיקוח": את סכום העמלה שתגבה בגינו, או את סכומה המכסימלי, או לאסור על גביית עמלה כלשהי בגינו.
- הוטלה חובה על תאגידים בנקאיים להודיע מראש למפקח על הבנקים על כוונתם להעלות את תעריף העמלה בגין שירות בנקאי שאינו "בר פיקוח" - לפחות 30 יום לפני המועד המתוכנן להעלאת התעריף.
 - המפקח על הבנקים רשאי להטיל עיצום כספי על תאגיד בנקאי שגבה עמלות בגין שירותים שאינם כלולים ב"תעריפון המלא", או שהעלה את תעריפי העמלות שהוא גובה - מבלי שהודיע על כך מראש למפקח.
- ההוראות העיקריות הכלולות בחוק (קביעת ה"תעריפון המלא" וה"תעריפונים המצומצמים") ייכנסו לתוקף בתום 3 חודשים מיום פרסום החוק - עם זאת הותר לנגיד בנק ישראל לדחות מועד זה בשלושה חודשים נוספים.

3. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות (המשך)

בעקבות אישור החוק, פרסם המפקח על הבנקים ביום 13 בנובמבר 2005, טיוטת הוראה בנושא: "נהלים בנושא עמלות ולוח העמלות של בנק".

על פי טיוטת ההוראה ישונו הכללים הנהוגים כיום בנושא "העמלות הבנקאיות" לגבי שני מגזרי לקוחות:

- יחידים.
 - תאגידיים שמחזור הכנסותיהם השנתי אינו עולה על מיליון ש"ח (להלן: "עסקים קטנים").
- לטיטוטת ההוראה צורפה הצעה ל"תעריפון עמלות מלא" (הכולל רשימת עמלות סגורה שתחול על "יחידים" ו"עסקים קטנים", המקבלים שירות בנקאי מלא), ו"תעריפונים מצומצמים" (שיחולו על מגזרי לקוחות אלו - שמקבלים שירותים בנקאיים חלקיים, כגון: שירותי ניהול חשבון עובר ושכ", "שירותים בגין הלוואות לדיר" ו"שירותים בגין כרטיסי אשראי", בלבד).

עיקר השינויים שנכללו בטיטוטת ההוראה ובתעריפונים שצורפו אליה, כאמור - הינם:

- מספר העמלות הכלולות בתעריפונים החדשים, הופחת משמעותית ביחס למספרן כיום (בשיעור של כ- 66%) והובהר כי לא ניתן יהיה לגבות עמלות ממגזרי הלקוחות עליהם חלה ההוראה - שאינן כלולות בתעריפונים החדשים.
- יחיד יהיה פטור מתשלום "דמי ניהול קבועים" בגין חשבון עובר ושכ, למעט תשלום בגין פעולות המבוצעות בחשבון על ידי פקיד או באמצעות ערוצים ישירים, כמפורט להלן.
- ניתן יהיה לגבות עמלה בגין "הקצאת מסגרת אשראי", מלקוח יחיד - רק אם הלקוח לא ניצל כלל את מסגרת האשראי שהוקצתה לו. לקוח שניצל את מסגרת האשראי - בחלקה או במלואה - יחויב בריבית או בעמלת הקצאת אשראי, כגבוה מביניהן.
- נאסר לגבות עמלה בגין "טיפול באשראי" מ"עסקים קטנים" (בגין הלוואות בהיקף שאינו עולה על 50,000 ש"ח) ומלקוחות "יחידים". כמו כן, נאסר לגבות עמלה זו בעת חידוש מסגרת אשראי שאינו כרוך בשינוי או בהגדלת בטחונות. במקרה של הגדלת מסגרות האשראי - ניתן יהיה לגבות עמלה רק בגין תוספת האשראי.
- נערכה הבחנה בין עמלות שייגבו בגין שירותים ב"חשבון עובר ושכ" - הניתנים על ידי פקיד (וכוללים רשימה סגורה של 8 סוגי פעולות), לבין עמלות שייגבו בגין שירותים כנ"ל - הניתנים באמצעות ערוצים ישירים (וכוללים רשימה סגורה של 10 סוגי פעולות).

3. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות (המשך)

הכללים החדשים שנכללו בטיטת ההוראה צפויים להכנס לתוקף (לאחר שתאושר ההוראה), במחצית שנת 2008.

יישום ההנחיות הכלולות בהוראה, כרוך בפילוח לקוחות הבנק על פי פרמטרים שונים - שחלקם אינו מצוי בידי הבנק בשלב זה. לפיכך ומכיוון שמחירי עמלות מסוימות שנכללו ב"תעריפון" - טרם נקבעו ע"י הבנק, קיים קושי להעריך במדויק את השלכות ההוראה על הכנסותיו של הבנק בעתיד.

עם זאת, על פי אמדנים מוקדמים שנערכו בבנק - מעריכה הנהלת הבנק כי יישום ההוראה עלול להקטין את הכנסותיו העתידיות מעמלות של הבנק, בסכום של כ- 40 מיליון ש"ח לשנה. יחד עם זאת, לאור גורמי אי הודאות שצוינו לעיל, ומאחר וההוראות טרם אושרו - ייתכן שההשלכות בפועל יהיו שונות מאומדן זה.

במקביל להליכי חקיקה אלו - התקבלה ביום 22 בינואר 2007, בועדת הכנסת הצעה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית בנושא "עמלות הבנקים", במטרה לבחון את מערכת העמלות בבנקים והחקיקה הקיימת בנושא זה - בהשוואה למערכות בנקאיות בעולם. בנוסף, הוסמכה הועדה במסגרת כתב המינוי שניתן לה - לגבש המלצות לכנסת ולגופים המפקחים לשינויי חקיקה ורגולציה בנושא זה.

ביום 19 ביוני 2007 פורסם הדוח המסכם של הועדה. הדוח כולל המלצות בשורה רחבה של נושאים, לרבות: הסדרת הפיקוח על העמלות הבנקאיות, הגברת התחרות בתחום הבנקאי (לרבות באמצעות העדפת בנקים בינוניים וקטנים) ושינויים מבניים בפיקוח על שוקי הבנקאות והון.

בנושא העמלות הבנקאיות כולל הדוח, בין היתר, את ההמלצות הבאות:

- הנהגת פיקוח ממוקד על המחיר המירבי של מספר עמלות, לתקופה קצובה שתיקבע.
- קביעת רשימה אחידה של שירותי בנקאות קמעונאית לכל הבנקים, שתכיל שמות זהים לכל עמלה.
- צימצום מספר העמלות במגזר הבנקאות הקמעונאית (משקי בית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים).
- קביעת "מדד עמלות משקי בית" - שיכלול את תעריפי העמלות שמשלמים משקי בית - בכל אחד מהבנקים - ויפורסם על ידי המפקח על הבנקים, מדי רבעון.
- מניעת גביית עמלות כפולות בגין אותו שירות בנקאי.
- יצירת מספר "דגמים" של חשבונות עובר ושב, שבהם תיגבה עמלה חדשית קבועה - שתהיה תחת פיקוח.

מרבית המלצות הועדה נכללו במסגרת תיקון מס' 12 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כמפורט לעיל. בנוסף, יישום המלצות הועדה מחייב הליך חקיקה, שטרם החל. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה - אם יהיו להמלצות ועדת החקירה השלכות נוספות.

4. הרפורמה בשוק ההון

א. כללי

1. החקיקה

במסגרת ה"רפורמה בשוק ההון", אותה יזמה הממשלה, נחקקו ביום 25.7.2005 בכנסת שלושת החוקים הבאים:

- חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה - 2005.
- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשווק פנסיוני), התשס"ה - 2005.

ההשלכות העיקריות של חוקים אלו על התאגידים הבנקאיים, הינן כדלקמן:

- נאסר על התאגידים הבנקאיים להחזיק אמצעי שליטה כלשהם בקופות גמל (לרבות חברה לניהול קופות גמל) או בחברה לניהול קרנות נאמנות. על-פי הוראות החוק תוכל ההפרדות להתבצע במדורג לאורך תקופות, כדלקמן:

- לגבי ההחזקות בקופות הגמל (לרבות החברות לניהול קופות גמל) - בתוך תקופה של שלוש שנים מפרסום החוק (עבור "הבנקים הגדולים"), ועד שש שנים (עבור הבנקים "הבינוניים והקטנים") - עליהם נמנה הבנק).

- לגבי ההחזקות בקרנות הנאמנות (לרבות חברות לניהול קרנות נאמנות) בתוך תקופה של ארבע שנים מפרסום החוק (עבור "הבנקים הגדולים"), ועד שמונה שנים (עבור "הבנקים הבינוניים והקטנים") - עמם נמנה הבנק).

- נאסר על תאגידים בנקאיים, לעסוק בשווק מוצרים פנסיוניים (לרבות: קופות גמל, ביטוחי חיים משתתפים ופנסיה) ומוצרים פיננסיים מסוימים (כגון: ניירות ערך, קרנות נאמנות ו"תעודות סל" - העשויות להוות תחליף לקרנות נאמנות). לתאגידים הבנקאיים הותר להעניק בגין מוצרים אלו שירותי "יעוץ השקעות" בלבד.

- הותר לתאגידים הבנקאיים לעסוק ב"יעוץ פנסיוני" (להבדיל מ"שווק פנסיוני"), שעניינו בחינת כדאיות ההשקעה במוצרים פנסיוניים (כהגדרתם בחוק). עם זאת, הותר לתאגידים בנקאיים שעסקו ביעוץ השקעות - להעניק ייעוץ פנסיוני לגבי קופות גמל לתגמולים ולפיצויים (שאינם קופות ביטוח), אף אם אין בידם רשיון "יעוץ פנסיוני" בתקופה שלא תעלה על שלוש וחצי שנים מיום כניסת החוק לתוקף.

על-פי הוראות החוק חויבו הבנקים למכור את מלוא החזקותיהם בקופות הגמל וקרנות הנאמנות כתנאי מוקדם לקבלת רשיון ל"יעוץ פנסיוני". עם זאת התיר המחוקק לממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"), להעניק יתרון לבנקים הבינוניים והקטנים על פני הבנקים הגדולים בתחום העיסוק ב"יעוץ פנסיוני", באופן - שיתאפשר לממונה להעניק לבנקים ה"בינוניים והקטנים" רשיון לעסוק ביעוץ פנסיוני - עוד קודם להשלמת מכירת החזקותיהם בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות.

4. הרפורמה בשוק ההון (המשך)

א. כללי (המשך)

1. החקיקה (המשך)

- הותר לתאגידים בנקאיים שיעסקו ב"ייעוץ השקעות" וב"ייעוץ פנסיוני" לקבל עמלת הפצה ממנהלי קרנות נאמנות והחברות לניהול קופות גמל בגין עסקאות שביצעו לקוחות הבנקים במוצריהם של מנהלים אלו, במגבלות הבאות:
- עמלת ההפצה תהיה אחידה, ללא תלות בגוף המנהל שממנו התקבלה.
- הלקוח הסכים מראש ובכתב לתשלום העמלה ולשיעורה.
- שיעור העמלה ייקבע על ידי שר האוצר, בתקנות שיוקנו על ידו.

2. תקנות

עמלות ההפצה שאושרו על ידי ועדת הכספים של הכנסת, הינן בשיעורים, כדלקמן:

- (1) לגבי קרנות נאמנות - הותר ליועצי השקעות ולחברי בורסה שבאמצעותם נרכשו יחידות ההשתתפות בקרנות נאמנות, לגבות עמלות הפצה בשיעורים שנתיים מכסימליים מדורגים, המחושבים כשיעור משווי השוק של היחידות - ונעים בין 0.25% עבור קרן נאמנות שהשקעותיה העיקריות הינן קצרות טווח ובסיכון נמוך ועד 0.8% עבור קרן נאמנות המשקיעה בעיקר במניות.
- (2) לגבי קופות גמל - הותר ל"יועצים פנסיוניים" לגבות מגופים המנהלים מוצרים פנסיוניים (כגון: קופות גמל לתגמולים, פיצויים וקצבה), עמלת הפצה בשיעור מקסימלי של 0.25% מהסכום שנצבר בגין המוצר הפנסיוני שרכישתו נעשתה באמצעות היועץ הפנסיוני.

ב. הבנק

- (1) בעקבות כניסתם לתוקף של החוקים האמורים ואישור התקנות לגבי עמלות הפצה, כאמור - חתמו הבנק והחברות המאוחדות הרלבנטיות שלו, על הסכמי הפצה, כדלקמן:
 - כ-30 הסכמי הפצה בין הבנק לבין חברות לניהול קרנות נאמנות.
 - 7 הסכמי הפצה בין מרכנתיל קרנות נאמנות בע"מ, לבין חברי בורסה ויועצי השקעות המפיצים את קרנות הנאמנות של הבנק.
 - 7 הסכמי הפצה בין מרכנתיל ניהול קופות גמל בע"מ לבין יועצים ומשווקים פנסיוניים, המפיצים את קופות הגמל של הבנק.
- (2) על-פי הבנות שהושגו בין הבנק לבין ה"ממונה", יותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בתקופת הביניים (עד לתום שש שנים ממועד פרסום החוק) ובתנאי שלא ישלוט בחברה לניהול קופות גמל (דהיינו, החזקותיו במניות החברה לניהול קופות גמל, יפחתו משיעור של 50%).

4. הרפורמה בשוק ההון (המשך)

ב. הבנק (המשך)

(3) יצוין בהקשר זה כי ביום 11.3.2007 החליטה ועדת השרים לחקיקה לתמוך בהצעת חוק פרטית: "הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשווק פנסיוני) (תיקון - עידוד התחרות בתחום הבנקאות והיעוץ הפנסיוני), התשס"ז - 2007", על פיה תינתן העדפה לתאגידים בנקאיים שהונם העצמי אינו עולה על 10 מיליארד ש"ח (ובהם הבנק) - באמצעות דחיית המועד בו יורשו הבנקים הגדולים יותר להתחיל במתן ייעוץ פנסיוני. בהמשך לכך הושגה הסכמה (על-פי פרסומים שונים) בין אחד משני הבנקים הגדולים לבין ה"ממונה" - על פיו יותר לאותו בנק לעסוק ב"יעוץ פנסיוני" לשכירים - החל מיום 1 באוגוסט 2010 ואילך. על פי הפרסומים יחולו הסכמות אלה גם על הבנק השני.

(4) לאור האיסור שהוטל על התאגידים הבנקאיים, להחזיק בלמעלה מ-10% מאמצעי השליטה של תאגיד שהוא סוכן ביטוח או סוכן פנסיוני (כתנאי הכרחי לקבלת רשיון ליעוץ פנסיוני), מכר הבנק ביום 3.9.2007, כ-56% מהחזקותיו בחברת נ.פ.א. ניהול פיננסי אישי בע"מ.

ג. מכירת קופות הגמל

לאור ההכנות שהושגו בין הבנק לבין ה"ממונה", כאמור - ובמטרה לממש את ההעדפות שניתנו ל"בנקים הבינוניים", מוקדם ככל האפשר - חתם הבנק ביום 30 ביולי 2007 על הסכם - במסגרתו מכר הבנק 51% מפעילות קופות הגמל, לקבוצת משקיעים (שעיקרם תושבי חוץ) בראשות מר אייזיק סאטון - בתמורה לסך של כ-79 מיליון ש"ח (בכפוף להתאמות) - המהווה כ-4.25% מהיקף הנכסים המנוהלים על ידי קופות הגמל שנמכרו (כ-3.7 מיליארד ש"ח).

יתרת הפעילות (49%) תימכר על ידי הבנק לרוכשים לכל המאוחר בחודש אוגוסט 2011 (להלן: "מועד המימוש הסופי"), במחיר שייגזר (בעיקר) משיעור של 4.25% מהיקף נכסי קופות הגמל ומשיעור דמי הניהול הממוצעים שיהיו בתוקף באותו מועד.

במסגרת ההסכם ניתנו לבנק על ידי הרוכשים שתי אופציות, כדלקמן:

- אופציה למימוש מוקדם של יתרת פעילות קופות הגמל (49%), במחיר שייגזר מהמחיר שנקבע ב"מועד המימוש הסופי" (בכפוף להתאמות). עם זאת, יפחת מחיר המימוש בשיעורים שבין 20% ל-15%, אם יחליט הבנק לממש את האופציה במהלך השנתיים הראשונות ממועד השלמת העסקה.

- אופציה להמשיך ולהחזיק עד 10% מפעילות קופות הגמל גם לאחר "מועד המימוש הסופי" (המהווה את שיעור ההחזקה המכסימלי שהתיר החוק - ליעוץ פנסיוני). אם יחליט הבנק לממש אופציה זו - יפחת מחיר המימוש ב"מועד המימוש הסופי", באופן יחסי, לשיעור ההחזקה בקופות הגמל שיוותר בידי הבנק.

השלמת העסקה כפופה לקיומם של תנאים מתלים שונים ובכללם: אישור הממונה על ההגבלים העסקיים, ואישור הממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר. עד לתאריך פרסום הדוחות הכספיים טרם מולאו כל התנאים המתלים, כאמור.

4. הרפורמה בשוק ההון (המשך)

להערכת הבנק, הרווח הנקי הצפוי לבנק בגין השלמת השלב הראשון בעסקה (לאחר שיתמלאו כל התנאים המתלים) מסתכם בכ-50 מיליון ש"ח, בכפוף להתאמות, וייזקף לדוח הרווח והפסד במועד השלמת העסקה. עם השלמת השלב השני בעסקה, ב"מועד המימוש הסופי" (או במועד מוקדם יותר - אם יחליט הבנק לממש את האופציה המוקדמת), צפוי הבנק לרשום רווח נוסף.

הכנסות הבנק מניהול קופות גמל וקרנות נאמנות הסתכמו בתשעת החדשים הראשונים של השנה בכ-21 ו-4 מיליון ש"ח, בהתאמה - לעומת כ-19 ו-5 מיליון ש"ח, בהתאמה, בתקופה המקבילה אשתקד.

5. פעילות במכשירים פיננסיים מגובי נכסים

על פי הוראה שהוצאה על ידי בנק ישראל ביום 18 בנובמבר 2007, הוטל על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2007, ואילך - מידע כמותי ואיכותי בגין פעילות במכשירים פיננסיים מגובי נכסים, לרבות פעילות בניירות ערך מגובי משכנתאות (כגון: MBS, CMO וכו') וניירות ערך מגובי נכסים אחרים (ABS). בתקופת הדוח - לא הייתה לבנק פעילות במכשירים אלו.

6. שיעבודים

בחודש יולי 2007 הושקה על ידי בנק ישראל מערכת לסליקת תשלומים גדולים ב"זמן אמת" (מערכת RTGS) - המאפשרת העברת כספים מהירה וסופית בין הבנקים המקושרים למערכת - ובתנאי שיתרת הנזילות בבנקים לא תפחת מההיקף הנדרש לביצוע העברות הכספים.

לאור הסדרי הסליקה החדשים - הבנק עשוי להזדקק, מעת לעת, לקבלת אשראי לפרקי זמן קצרים מבנק ישראל. במטרה להבטיח את התשלום המלא של הסכומים שיגיעו לבנק ישראל בגין אשראי זה - שיעבד הבנק ביום 23 ביולי 2007, לטובת בנק ישראל - בשעבוד צף בדרגה ראשונה - את כל החזקותיו באגרות חוב של ממשלת ישראל, הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק.

בנוסף, הפקיד הבנק ביום 29.7.2007 (במסגרת הצטרפותו למערכת ניהול הבטחונות המופעלת על ידי מסלקת הבורסה, בנושא זה), לחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה - אגרות חוב בסכום של כ-540 מיליון ש"ח.

נספח א - מידע על הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	
2006	2007	2006	2007
*624	694	*173	236
3	(1)	-	(2)
7	29	(12)	(32)
*66	97	*23	49
-	1	-	-
700	820	184	251
(310)	(349)	(66)	(48)
1	-	1	2
(4)	(2)	-	1
(37)	(45)	(10)	(23)
(350)	(396)	(75)	(68)
22	2	9	(5)
6	3	1	1
28	5	10	(4)
13	13	4	4
1	18	1	-
17	23	8	5
31	54	13	9
409	483	132	188
(9)	(2)	(6)	(3)

א. בגין נכסים

מאשראי לציבור
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפקדונות בבנקים
מאגרות חוב
מנכסים אחרים

ב. בגין התחייבויות

על פקדונות הציבור
על פקדונות הממשלה
על פקדונות מבנקים
על כתבי התחייבות נדחים

ג. בגין מכשירים נגזרים

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM**
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים

ד. אחר

עמלות מעסקי מימון
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
הכנסות מימון אחרות***
סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

מזה: הפרשי שער, נטו

* סווג מחדש.
** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
*** כולל סכומי ריבית שנגבו מחובות בעייתיים בתקופה 1-9/07 בסך 18 מיליוני ש"ח, בתקופה 7-9/07 בסך 4 מיליוני ש"ח, (בתקופות המקבילות אשתקד: 10 מיליוני ש"ח ו-4 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

נספח ב' - מידע על הפרשה לחובות מסופקים

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

א. הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר

2006				2007				
הפרשה ספציפית*				הפרשה ספציפית*				
סך הכל	הפרשה נוספת**	לפי עומק פיגור	אחרת	סך הכל	הפרשה נוספת**	לפי עומק פיגור	אחרת	
614	77	533	4	665	71	591	3	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
27	-	26	1	26	1	25	-	הפרשות במהלך התקופה
(4)	(2)	(2)	-	(6)	(1)	(5)	-	הקטנת הפרשות
(1)	-	(1)	-	(1)	-	(1)	-	גביית חובות שנמחקו בעבר
22	(2)	23	1	19	-	19	-	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(7)	-	(5)	(2)	(3)	-	(3)	-	מחיקות, נטו
629	75	551	3	681	71	607	3	יתרת הפרשה לסוף התקופה
11	9	2	-	8	7	1	-	מזה- יתרת הפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

לתשעה חודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר

2006				2007				
הפרשה ספציפית*				הפרשה ספציפית*				
סך הכל	הפרשה נוספת**	לפי עומק פיגור	אחרת	סך הכל	הפרשה נוספת**	לפי עומק פיגור	אחרת	
573	79	490	4	650	76	571	3	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
97	1	95	1	94	-	93	1	הפרשות במהלך התקופה
(14)	(5)	(9)	-	(30)	(5)	(24)	(1)	הקטנת הפרשות
(2)	-	(2)	-	(2)	-	(2)	-	גביית חובות שנמחקו בעבר
81	(4)	84	1	62	(5)	67	-	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(25)	-	(23)	(2)	(31)	-	(31)	-	מחיקות, נטו
629	75	551	3	681	71	607	3	יתרת הפרשה לסוף התקופה
11	9	2	-	8	7	1	-	מזה- יתרת הפרשה שלא נכתה מסעיף אשראי לציבור

* (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.
 (2) בהלוואות אחרות, לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 ** כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

נספח ב' - מידע על הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

ב. פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

ליום 30 בספטמבר 2007

הפרשה ספציפית						
אשראי	יתרת חוב מאזנית	יתרה בפיגור	לפי עומק הפיגור	אחרת	סך הכל	
14	9	3	3	-	3	הלוואות לדיור*
17	12	6	-	5	5	הלוואות גדולות**
21	21	5	-	-	-	הלוואות אחרות
52	42	14	3	5	8	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2006

הפרשה ספציפית						
אשראי	יתרת חוב מאזנית	יתרה בפיגור	לפי עומק הפיגור	אחרת	סך הכל	
12	8	2	3	-	3	הלוואות לדיור*
12	10	4	-	2	2	הלוואות גדולות**
15	14	1	-	1	1	הלוואות אחרות
39	32	7	3	3	6	סך הכל

* הלוואות שעל-פי הוראות בנק ישראל, קיימת חובה לערוך בגין הפרשה לפי עומק פיגור.
 ** הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 807 אלפי ש"ח (30 בספטמבר 2006 - 799 אלפי ש"ח).

נספח ג' - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2007

סך הכל	פריטים שאינם כספיים**	מטבע חוץ*		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
2,105	-	83	1,035	412	575
2,505	149	-	21	1,099	1,236
12,973	-	479	1,094	2,384	9,016
9	-	-	-	-	9
2	2	-	-	-	-
343	343	-	-	-	-
114	17	28	5	-	64
18,051	511	590	2,155	3,895	10,900
15,081	-	782	2,096	2,429	9,774
394	-	18	100	2	274
52	-	-	41	-	11
738	-	-	61	677	-
495	16	12	6	19	442
16,760	16	812	2,304	3,127	10,501
1,291	495	(222)	(149)	768	399
-	-	225	199	(352)	(72)
-	1	-	(74)	-	73
-	-	-	(1)	-	1
1,291	496	3	(25)	416	401
-	1	-	(127)	-	126
-	1	(8)	2	-	5

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור
אשראי לממשלה
השקעה בחברות כלולות
בניינים וציוד
נכסים אחרים
סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים
(למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו
(במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו
(במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו
(סכום נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו
(סכום נקוב מהוון)

* כולל צמודי מטבע חוץ.
** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

נספח ג' - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(בלתי מבוקר)

30 בספטמבר 2006

מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		פריטים שאינם כספיים***	סך הכל
לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר		
נכסים					
1,005	417	959	87	-	2,468
*1,151	660	70	-	119	2,000
*7,812	2,727	1,395	525	-	12,459
9	-	-	-	-	9
-	-	-	-	4	4
-	-	-	-	329	329
98	-	8	5	16	127
10,075	3,804	2,432	617	468	17,396
התחייבויות					
9,463	2,491	2,120	749	-	14,823
73	3	102	18	-	196
8	-	44	-	-	52
-	708	66	-	-	774
*394	9	5	3	16	427
9,938	3,211	2,337	770	16	16,272
137	593	95	(153)	452	1,124
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:					
(4)	(209)	(25)	238	-	-
38	-	(39)	-	1	-
12	-	(13)	-	1	-
183	384	18	85	454	1,124
סך הכל כללי					
98	-	(99)	-	1	-
77	-	(78)	-	1	-

* סווג מחדש.

** כולל צמודי מטבע חוץ.

*** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

נספח ג' - מידע על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

בסכומים מדווחים

(במליוני שקלים חדשים)

(מבוקר)

31 בדצמבר 2006					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים***	מטבע חוץ**		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
2,266	-	88	1,162	457	559
1,988	150	-	69	762	*1,007
12,583	-	479	1,190	2,707	*8,207
9	-	-	-	-	9
4	4	-	-	-	-
331	331	-	-	-	-
99	8	12	9	-	70
17,280	493	579	2,430	3,926	9,852
14,484	-	667	2,131	2,402	9,284
372	-	16	111	2	243
55	-	-	43	1	11
754	-	-	64	690	-
455	15	5	4	26	405
16,120	15	688	2,353	3,121	9,943
1,160	478	(109)	77	805	(91)
-	-	197	19	(390)	174
-	1	-	(39)	-	38
-	1	-	(16)	-	15
1,160	480	88	41	415	136
-	1	-	(100)	-	99
-	1	-	(63)	-	62

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

אשראי לממשלה

השקעה בחברות כלולות

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם

מגדרים:

מכשירים נגזרים

(למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו

(במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו

(במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו

(סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו

(סכום נקוב מהוון)

* סווג מחדש.

** כולל צמודי מטבע חוץ.

*** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

נספח ד' - מידע על מגזרי פעילות

בסכומים מדווחים (במליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2007

(בלתי מבוקר)

עסקים קטנים		משקי בית	
משכנתאות	בנקאות ופיננסים**	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים**
6	45	33	(6)
(5)	(3)	(30)	44
1	42	3	38
-	24	1	28
1	66	4	66
-	6	1	1
-	11	1	7

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים -

בינמגזרי -

סך הכל רווח מפעילות מימון

הכנסות תפעוליות ואחרות

סך ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2006

(בלתי מבוקר)

עסקים קטנים		משקי בית	
משכנתאות	בנקאות ופיננסים**	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים**
3	45	16	(1)
(2)	(10)	(14)	31
1	35	2	30
-	23	-	26
1	58	2	56
-	7	1	2
-	7	-	6

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים -

בינמגזרי -

סך הכל רווח מפעילות מימון

הכנסות תפעוליות ואחרות

סך ההכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

* סווג מחדש.

** כולל פעילות בתחום "שוק ההון" ובתחום "כרטיסי אשראי".

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית**	בנקאות עסקית		בנקאות מסחרית	
			בנקאות ופיננסים**	ליווי בניה	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים**
188	61	(85)	5	69	14	46
-	(26)	96	(2)	(47)	(11)	(16)
188	35	11	3	22	3	30
81	-	10	-	6	-	12
269	35	21	3	28	3	42
19	-	-	-	4	(1)	8
67	26	4	1	7	3	7

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית**	בנקאות עסקית		בנקאות מסחרית	
			בנקאות ופיננסים**	ליווי בניה	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים**
132	36	(70)	10	*54	5	*34
-	(26)	79	(6)	*(32)	(4)	*(16)
132	10	9	4	22	1	18
71	*-	9	1	*4	-	*8
203	10	18	5	26	1	26
22	-	-	9	*3	-	*-
30	3	4	(4)	7	1	6

הערה: הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד וינותח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

נספח ד' - מידע על מגזרי פעילות (המשך)

בסכומים מדווחים (במליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2007

עסקים קטנים		משקי בית	
משכנתאות	בנקאות ופיננסים**	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים**
10	139	62	8
(8)	(16)	(55)	100
2	123	7	108
-	74	1	85
2	197	8	193
-	16	4	10
-	37	-	19

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
 מחיצוניים -
 בימגזרי -
 סך הכל רווח מפעילות מימון
 הכנסות תפעוליות ואחרות
 סך ההכנסות
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח נקי

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2006

עסקים קטנים		משקי בית	
משכנתאות	בנקאות ופיננסים**	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים**
8	136	54	(1)
(6)	(30)	(47)	95
2	106	7	94
-	69	1	76
2	175	8	170
-	20	2	5
-	14	-	2

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
 מחיצוניים -
 בימגזרי -
 סך הכל רווח מפעילות מימון
 הכנסות תפעוליות ואחרות
 סך ההכנסות
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח נקי (הפסד)

לשנה שנתייה ביום 31 בדצמבר 2006

עסקים קטנים		משקי בית	
משכנתאות	בנקאות ופיננסים**	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים**
9	191	53	19
(6)	(46)	(43)	113
3	145	10	132
-	94	2	102
3	239	12	234
1	35	1	14
-	17	3	-

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
 מחיצוניים -
 בימגזרי -
 סך הכל רווח מפעילות מימון
 הכנסות תפעוליות ואחרות
 סך ההכנסות
 הפרשה לחובות מסופקים
 רווח נקי (הפסד)

* סווג מחדש.

** כולל פעילות בתחום "שוק ההון" ובתחום "כרטיסי אשראי".

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית**	בנקאות עסקית		בנקאות מסחרית	
			בנקאות ופיננסים**	ליווי בניה	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים**
483	135	(203)	168	24	30	110
-	(77)	234	(109)	(12)	(22)	(35)
483	58	31	59	12	8	75
257	17	30	13	3	1	33
740	75	61	72	15	9	108
62	-	-	16	-	1	15
155	42	13	14	6	5	19

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית**	בנקאות עסקית		בנקאות מסחרית	
			בנקאות ופיננסים**	ליווי בניה	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים**
409	95	(206)	*164	37	22	*100
-	(60)	234	*(104)	(23)	(17)	*(42)
409	35	28	60	14	5	58
223	*10	26	*12	3	-	*26
632	45	54	72	17	5	84
81	-	-	*5	24	4	*21
52	18	7	19	(9)	1	-

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית**	בנקאות עסקית		בנקאות מסחרית	
			בנקאות ופיננסים**	ליווי בניה	משכנתאות מסחריות	בנקאות ופיננסים**
552	128	(252)	*198	46	22	*138
-	(86)	290	*(123)	(27)	(15)	*(57)
552	42	38	75	19	7	81
303	13	35	*15	4	-	*38
855	55	73	90	23	7	119
115	-	-	*11	25	1	*27
61	13	9	21	(7)	3	2

הערה: הנתונים הכלולים בנספח זה, מבוססים בחלקם על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא הקצאת עלויות). בעתיד, לאחר שהמידע המופק מהמערכת יילמד ויונתח לאורך זמן, ייתכן שיחולו שינויים בהנחות ובאומדנים הנ"ל.

